CHARLOTTE MARATHI MANDAL

रौप्य महोत्सवी वर्ष

शार्लट मराठी मंडळ

मैत्र जिवा भावाचा, सोहळा मराठी अस्तित्वाचा !

25th ANNIVERSARY

शार्लट मराठी मंडळ प्रस्तुत

दीपतरंग

२०२५

शुभ दीपावली

**दिवाळी सण मोठा - आनंदाचा,
एकोप्याचा, आणि आपल्या संस्कृतीचा!**

www.charlottemarathimandal.org

नमस्कार मंडळी,

दीपांच्या सुवर्ण तेजात उजळली जीवनाची वाट,
आनंद,आपुलकी आणि उमेद यांचा चढला साज
ह्या साजिऱ्या क्षणांत मिसळला स्नेहाचा गंध,
घराघरांत झळकतो आज प्रेमाचा अनोखा आनंद.
ही दिवाळी, फक्त प्रकाशाची नाही,तर मैत्रीची आहे,आनंदोत्सवाची परिभाषा आहे
एकत्र येऊन मराठी संस्कृतीच्या तेजात न्हाऊन निघण्याची मेजवानी आहे

शार्लेट मराठी मंडळा तर्फे तुम्हा सर्वांना दिवाळीच्या अनेक शुभेच्छा

हा संदेश लिहित असताना आपला नोव्हेंबर 8, 2025 चा दिवाळी सोहळाआनंदाने पार पाडवा म्हणून आम्ही सर्व मंडळाच्या सदस्यांनी आणि आपल्या दिवाळी टीमने खुप उत्सहाने तयारी केली आहे .

चिमुकल्यांचे फॅन्सी ड्रेस प्रदर्शन,मराठी शाळेचा कार्यक्रम ,छोट्यांचे कलागुण प्रदर्शन ,मोठ्यांचे कलागुण प्रदर्शन, स्वर संध्या हा आपल्याच शार्लेटच्या कलाकारांनी तयार केलेला सुमधुर गीतांचा कार्यक्रम असे अनेक कार्यक्रम आयोजित केले गेले आहेत. महत्वाचे म्हणूजे चहा, फराळ आणि जेवण सर्व तयारी जय्यत सुरु आहे ! आपण सर्व या मंगलमयी वातावरणात मंडळाची दिवाळी साजरी करूयात.

सद्य कार्यकारिणीची ही तिसरी दिवाळी आणि ह्या व इतर अनेक निमित्तानी परत परत आपल्या माणसांची सेवा करायची संधि मिळाली, व आनंद देण्याची म्हणून आम्ही सर्व आभारी आहोत.

बोर्ड म्हणून आम्ही मे 2023 मध्ये मंडळाची सूत्रे हाती घेतली.,तेव्हा पासून अनेक उत्तम यशस्वी कार्यक्रम आपण सगळ्यांनी साजरे केले. वरिष्ठ नागरीकांसाठी उत्तररंग प्रोग्रॅम ,शाळेच्या मुलांकरता स्टीम प्रोग्रॅम आणि दिवाळी 2023. त्यानंतर 2024 मध्ये मंडळाचा संक्रांत प्रोग्रॅम ,उंच माझा झोका ,वसंतोत्सव ,उत्तररंग आणि दिवाळी 2024 .

ह्या वर्षी मंडळाचे 25वे वर्ष देखील आपण दिमाखदारपणे,उत्साहात व एकत्रितपणे साजरे केले आणि आता 2025ची दिवाळी आपण एकत्र साजरी करणार आहोत….!!

त्यामुळे आपण सर्वांनी एकत्र येऊन 2025 च्या दिवाळीचा आनंद ऐकमेकांच्या भेटीगाठी आणि चहा, फराळ जेवण करून साजरा करुया, हिंच विनंती!

आमचा मुख्य उद्देश्य मंडळाला स्थिरता आणि सर्व लोकांसाठी योग्य वार्षिक सदस्यत्व आणि चांगल्या कार्यक्रमांच्यासह पुढील अध्यायात पदार्पण करणे हेच होतें आणि ते सफल झाले आहे ते आपणा सर्वांच्या सहभागाने.

हे मंडळ आपले सर्वांचे आहे त्यामुळे आपण सर्व एकत्र येऊन ह्या दीपतरंगच्या रंगात रंगून जाऊयात …!!!

आणि आनंदाने साजरा करूयात

"मैत्र जीव भावाचा सोहोळा मराठी अस्तित्वाचा "

जय महाराष्ट्र! जय शॉर्लेट !

दीपक वेताळ (अध्यक्ष)

दीपा लिमये (उपाध्यक्ष)

मनिषा नाईक (सचिव)

सुनील मुंडले (खजिनदार)

आल्हाद शेवडे (विश्वस्त)

रणजित गुर्जर (विश्वस्त)

दीपा लिमये

संपादकीय

नमस्कार शार्लेटकर मित्र मैत्रीणीनो,

आपणा सर्वांच्या घरची दिवाळी दिमाखात साजरी झाली असणार ह्याची खात्री आहे !!!
तेवढ्याच आनंदात आणि दिमाखात आता आपण आपल्या मंडळाची दिवाळी साजरी करायला जमत आहोत.

दिवाळी म्हणलं की आपल्या डोळ्या समोर येत ते सुंदर सजवलेलं घर आणि दारात काढलेली सुंदर रांगोळी, आकाश कंदील ,सुंदर पणत्या,खुसखुशीत फराळ आणि उत्तम दिवाळी अंक ! तर त्यातील बऱ्याच गोष्टींचा आनंद आपण घरी घेतलाच असणार, पण सामुहिक दिवाळी हा एक वेगळाच आनंद असतो.

मंडळाची दिवाळी हा एक उत्साहाचा सोहळा असतो,त्यात 2023 पासून पासून आपण दीपोत्सव " हा आपल्या मंडळाचा दिवाळी अंक, सुरु केला व त्यातून काही तरी वेगळं करण्याचे समाधान सगळ्यांना मिळाले .

आपणा सवाांच्या उत्तम प्रतिसादामुळे यंदाही आपण दिवाळी अंक प्रकाशित करीत आहोत. यंदाची दिवाळी आपण दीपतरंग "आपली संस्कृती आपला अभिमान"ह्या संकल्पनेवर अंधारून साजरा करीत आहोत!

दिवाळी अंकात उत्तम कविता ,कलाकृती,लेख व गोष्टी आहेत, त्याचा नक्की आस्वाि घ्या !! वर्ष भरात साजरे केलेले काही आनंदाचे क्षण,यंदाच्या आपल्या 25व्या वर्षाच्या सोहळ्याच्या आठवणी देखील ह्यात टिपले आहेत.

सर्व मंडळी ज्यांनी आपले लेख, कविता ,कलाकृती अंकासाठी देऊन सहभागी झालेत व सर्व प्रायोजक ज्यांनी जाहिरात देऊन हातभार लावला आहे हे त्या सर्वांचे आभार!
हा स्नेह असाच राहो ...!!!

आपणा सर्वांना दिवाळी व नव वर्षाच्या हार्दिक शुभेच्छा !!!!!!!

दिवाळी अंक कार्यकारिणी : **नितीन विध्वंस , दीपा लिमये , सुभाष लिमये**

CMM दिवाळी अं क 2025

योगदान

संपादक

दीपा लिमये

दिवाळी अंक संपादक संघ

नितीन विद्वांस

दीपा लिमये

मुखपृष्ठ: सुभाष लिमये

अंक सजावट: सुभाष लिमये

विशेष आभार

CMM मंडळ कार्यकारिणी

कविता

अभिजीत एकरे

अद्विक एकरे

महंतेश साळुंखे

पद्मिनी पटवर्धन

समीर चौधरी

सिद्धी श्रोत्री

सुप्रिया नाईकवाडी- भोर

Evannie Soman

वृषाली शेवाळे

कलाकृती

Arnav Kirkire

Avni Kirkire

Arav Khedkar

Sharvari Kulkarni

Bhargavi Jumde

Evannie Soman

Manaswi Bansod

लेख

नितीन विद्वांस

निशिकांत पटवर्धन

पद्मिनी पटवर्धन

सदाशिवा गोडबोले

समीर सावंत

सुरेशचंद्र वाघ

सौ. शैलजा गोगटे

श्रीमती अनुराधा चितळे

रेसिपी

रुपाली साळुंखे

जाहिरातदार

AKDA

Pandurang & Manisha Naik

Artemis Hair Salon and Spa

Vastu Realty

Copyright © 2025 Charlotte Marathi Mandal. All rights reserved.
Charlotte Marathi Mandal is a nonprofit organization 501(c) based in Charlotte, NC

No part of this document can be copied without a prior permission of the copyright owner.

ह्या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या साहित्यामध्ये मांडलेले विचार, मते, व साहित्याची मांडणी ही सर्वस्वी ते साहित्य पाठवणाऱ्या लेखक वा लेखिकेची आहेत. संपादक मंडळ आणि CMM त्या विचारांशी सहमत असेलच असे नाही.

Charlotte Marathi Mandal Silver Jubilee Celebration

मैत्र जिवा भावाचा, सोहळा मराठी अस्तित्वाचा !

Charlotte Marathi Mandal Sankranta 2025

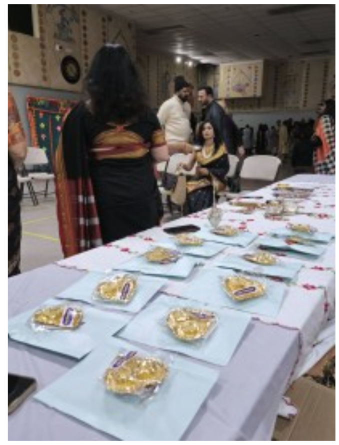

दीपतरंग २०२५

Poems

जेव्हा मी नसेल तेव्हा..

कधी डोळे जर पाणावले तर
तुझ्या अश्रूंना स्वतः पुसून टाकशील.
दुसऱ्याने कुणी बघितले तर
ते त्याचा हिशोब करतील.

भावनांवर स्वार होऊन तुझ्या
नाजूक मनाचा कोपरा शोधतील.
किंमत तर कधीच कळणार नाही त्यांना
पण मोजण्याचा प्रयत्न नक्कीच करतील.

माझी आई ,

छोटेसे घर , घरच्यांची स्वप्नं
तेच तिचे विश्व..
न गेली कधी हुरळून , अति आनंदाने
ना अश्रू वाया घालविले , दुःखाच्या डोंगराने.

फक्त शब्दानें नाही शिकविली
जीवनाची वाट....
स्थितःप्रद्ध राहून , न बोलून
शांतपणे बांधली सुखदुःखांची गाठ.

कितीही यश मिळविले तरी
सगळ्या समोर शाबासकी देण्याचा तिचा स्वभाव नाही .
क्षणिक समाधानामध्ये स्वतःला गुंतवून
खऱ्या आनंदापासून दूर जाण्यामध्ये तिचा विश्वास नाही.

तिच्यासोबत घालविलेला प्रत्येक क्षण
शिकवून आणि देऊन जातो खूप काही.
कितीही कठीण प्रसंग आले आणि गेले
तिचा आशीर्वाद तारतो मला प्रत्येक वेळी.

कवी - अभिजीत एकरे

Me. Through My Own Eyes

No matter what I do
In their eyes, I'm never enough
They see me small
Like I'm just not tough.

But their reflections don't matter
It's mine that I need to see
When I look in the mirror
I want to be proud of me.

My own true satisfaction
It's not their applause or cheers
It's knowing I stood tall
Even with doubts and fears.

I won't let myself down
Not for their shallow soul
I'll hold my head high
winning them is not my goal.

Life Is My Preacher

I didn't learn life with prayers and rules
No one told me "What's right, what's cruel"

I stumbled, I lost, I rose again
The failure taught me along with pain.

My lessons are scars, my book is The Street
Learnt from tough lessons, life feels complete.

Poet – Advik Ekre, High School Junior

यात्रा

दुःखाच्या झळा , सुखाची सावली
तुमचाच प्रवास , तुमच्याच पावली

जुळलेले सूर,ऐकणारे कान
हसणारी तोंडं, फसलेली मान
रुसलेले थांबे, चुकलेल्या वाटा
धोक्याची वळणे आणि मोक्याचा फाटा

प्रवास तर गंधाचा नकाशे आणि अनुमान
चुकवणारा
पण मिजास कश्याला स्वछंदाची,
हा धोपट मार्ग पण स्वछंदाला हि लाजवणारा

शेवटी तुमचाच प्रवास, तुम्हीच यात्री
कश्याला पर्वा जगाची, ते फक्त सहयात्री

महंतेश साळुंखे

The Ties That Bind Us

To my grandchildren

By Padmini Patwardhan

Your faces give me endless joy eyes sparkling,
tomorrow’s promise tumbling like falling rain
on a sun-kissed summer day your head resting
on my shoulder trusting, never demanding
listening, never commanding
just being you.

A flood of happiness mists unchecked from my
eyes a refreshing, soothing balm diffusing
boundaries of age as warmth spreads tender as
a blanket of smiles and I feel fierce joy inside
just being me.

We sit there in timeless harmony listening,
sharing life building bridges through our stories
mine scripted, yours unfolding past, present,
future joined in ties that bind us my spirit filled
with your innocence uplifted by your
effervescence you, my grandchildren, are the
reason I tell my story again with passion as we
wait for yours to be written
just being us.

© Padmini Patwardhan 2025
A version of this poem was published in
Contemplate on Medium

[Image generated with Google Gemini ai,
finished with Microsoft Designer by
Padmini Patwardhan]

Artemis Hair Salon and Spa

Elevate your beauty routine at Artemis Hair Salon & Spa, where luxury meets expertise. Indulge in professional hair styling, rejuvenating facials, and spa therapies designed to restore balance and confidence Because you deserve to look and feel your absolute best.

- ***HAIRCUT & STYLING***
- ***HAIR COLOR, HIGHLIGHTS & TREATMENT***
- ***THREADING***
- ***TINTING***
- ***WAXING***
- ***MAKE UP, UPDO & SAREE DRAPPING***

CALL US TODAY! FOR BOOK AN APPOINTMENT BEFORE SPOTS ARE TAKEN

(704) 619-4864

ATREMIS HAIR SALON 4 SPA

8438 HENRY HARRIS RD, FORT MIL

शार्लटची "पंचविशी"

बघता बघता वर्षे गेली ,आली मंडळाची पंचविशी, मराठमोळ्या चैतन्याची, नवलाई तर पहा कशी.

इवल्याशा त्या रोपट्याचा, वृक्ष गेला उंच आकाशी, काय म्हणूनि पुसता आम्हास, नाते जडले मायबोलीशी.

कोण म्हणतो मंडळास, लागती फक्त पैसे अन् तिकीटं, संस्थेच्या निरंतर वाढीस, लागतं मायेचं उबदार दुपटं.

स्वयंसेवकांची ती धडपड, विश्वस्तांची केवढी खटपट, प्रत्येक कार्य सिद्धीस नेणे,त्यासाठीच सगळी झटापट.

संक्रांतीच्या हळदीकुंकवात, तिळगुळाचे भरुया ताट, पाडव्याच्या गुढीसमोर, श्रीखंडपुरीचा मस्त थाट.

शार्लटच्या गणेशोत्सवाला, "शिवस्य"चा थरथराट, मागून अलगद पावलांनी, येते मग दिवाळी पहाट.

नाटकांची मंदीयाळी, कधी संगीताचा मेळा, दर रविवारी भरते, बाल्यगणांची मराठी शाळा.

विज्ञानप्रदर्शन ते आमचे, लावी वर्तमानाशी लळा, उत्तररंगाच्या कार्यक्रमात, ज्येष्ठांचा भरुन येई गळा.

भांड्यास भांडे लागून कधी, उडालाच जर खटका, कोणी न लावून घेई, मनास आपल्या बिलकुल चटका.

कुटुंबकबिला मोठा, जणू गोड गार कुल्फीचा मटका, काहीही झाले तरी, फडकवू उंच आपला जरीपटका.

वर्षे अशी जाती किती, गणना त्यांची कोण करी, अशीच नेऊ पुढे पताका, धुरा आमुच्या खांद्यावरी.

मायभूमी दूर जरी, निवास तिचा सदैव अंतरी, ऋण तिचे मनी ठेवूनि, सुखरूप वाट पुढे ती सारी.

समीर चौधरी

दिवाळी- अर्थातच दडलंय सारं (सार)...

उटण्याच्या सुवासाने दरवाळणाऱ्या सकाळी, अभ्यंगस्नानाचा मुहूर्त गाठण्यापासून ते फराळाचा आस्वाद आणि फटाक्यांचा आनंद
घेईपर्यंत; कळलंच नाही कधी साजरी झाली ही दिवाळी?
वध रावणाचा, कि मनातील वाईट विचारांचा?
दिव्यांच्या रोषणाईत श्री रामांचं परतणं, मनाचं तरीही, स्वदेशी साजऱ्या होणाऱ्या दिवाळीत गुंतणं...
दूर परदेशात येऊनही, आपल्या बांधवांना जोडणारी ही दिवाळी...
मोठी ती रोषणाई, पार्ट्या मोठ्या मोठ्या...
खऱ्या अर्थाने ही दिवाळी, साजरी होतीये का माझ्या सख्या?
वसुबारसेची सुरुवात, होते गौमातेच्या पूजेने...
कृतज्ञता व्यक्त करण्याची संधी, फक्त मिळते का या निमित्ताने?
वसुधेच्या संवर्धनासाठी, पाऊल उचलण्याचे धोरण,
घेऊया हाती जोमाने...
त्याच निमित्ताने सेवा घडेल, आपल्या हातून नेमाने...
आली धनत्रयोदशी, करू पूजा धन्वंतरीची..
निरामय जीवनासाठी, करू प्रार्थना आरोग्य देवतेची...
आरोग्याहून मोठं दुसरं धन नाही, देवाला साकडं घातलं तरी,
मिळणारं काही हे फळ नाही...
अनारोग्यापासून आरोग्यापर्यंतच्या, प्रवासाची सुरुवात करूया आज,
शिस्त आणि व्यायामाची घालून सांगड, होऊया जागृत आज...
मग येतो तो दिवस नरकचतुर्दशीचा, विनाश असुराचा.. नरकासुराचा...
आज हा नरकासुर दिसत नसेल डोळ्याने, वसतो अनेकांच्या मनी अनावधानाने...
वेळात वेळ काढून मग, समजूया आपल्या मनाला...
इथे तिथे न शोधता, मारूया आधी अंतर्मनातल्या असुराला...

दिवाळी- अर्थातच दडलंय सारं(सार)...

लक्ष्मीपूजनाला जमली, मंडळी सारी घरातली...
तोरणं दारी, लगबग भारी, तेजोमय करणारी, आली दिवाळी...
नावाप्रमाणे होणारे, लक्ष्मी पूजन हे असते धन-संपत्तीचे...
साजरी करूया ही दिवाळी, बंध जोडून श्रीमंत मनांचे...
बलिप्रतिपदेच्या दिवशी, बळीराजाच्या कहाणीने समजूया जीवनातील मर्म...
हव्यास आणि समाधानाच्या शर्यतीत, विसरत चाललोय दानधर्म...
धनाचे नाही रे.. साध्या विद्यादानाने, पदरात पाडूया थोडेसे कर्म...
मग वेळ नका दवडू, करावया हे सत्कर्म...

दिवाळीचा खरा अर्थ, समजूया मग आता, घेऊन वसा ज्ञानाचा अणि बंधुत्वाचा...
आशीर्वचन देवो सदा विधाता, प्रेरणादायी ठरतील अलौकिक या गाथा...
प्रेरणादायी ठरतील अलौकिक या गाथा...

सिद्धी श्रोत्री

मानवता हा एकच धर्म

माणसांनी बनतो हा समाज
या समाजाचं आपण काही देणं आहे ,
प्रेम आपुलकी आणि जिव्हाळा
हीच या माणुसकीच्या धर्माची शिकवण आहे ..
बंधन पाळणारा ही हाच समाज
अन तोडणाराही हाच समाज आहे ,
पण त्याहून आपल्याला जगायला शिकवणारा
माणुसकी हा एकमेव धर्म आहे ..
देशात होऊन गेले अनेक थोर दिग्गज लोक
आपण फक्त त्यांना अनुसरत आहे,
थोडा विचार करून तर बघा बर
की खरच काय त्यांचे विचार आपल्या
आचरणात आहे ..
आतापर्यंत फक्त माझ मी आणि तुझ तू
एवढच करूनच आपण जगत आहे ,
या थोर दिग्गजांची शिकवण आचरणात आणून
आता एकत्र येऊन आपण म्हणण्याची गरज आहे ....
जात धर्म प्रांत , भाषा सोडून
आपआपसात नातं घट्ट विनायचं आहे,
तोडून साऱ्या रुढी परंपरा
एकमेकांशी माणूस म्हणून आता वागायच आहे
आता इथून पुढे या माणुसकीच्या वाटेवर
एकत्र आपण चलायचं आहे ,
जिथे एक जण जरी अडखळला
तिथे दुसऱ्याने हात धरून साथ करायची आहे ...

नवीन नात्याची सुरवात

अपुऱ्या पडलेल्या शब्दांमूळे डोळे बोलके होतात,
न उलगडणारे कोडे अलगद उघडून ठेवतात,
कधी कमी, कधी जास्तच बोलून जातात,
आणि नकळत नवीन नात्याची
सुरवात करुन देतात...
कधी हसत, कधी गप्प राहूनही जवळ येतात,
स्वप्नांच्या रंगांनी आयुष्याचे क्षण सजवतात,
मनामनांत आनंदाचे पूल बांधून जातात,
आणि नकळत नवीन नात्याची
सुरवात करुन देतात...
मनातल्या शांत लहरी जेव्हा एकत्र येतात,
तेंव्हा शब्दांपलीकडच्या भावना जागतात,
क्षण न क्षण स्पर्शासारखे भासून जातात,
आणि नकळत नवीन नात्याची
सुरवात करुन देतात...
काळाच्या ओघात क्षण हे आठवणी बनतात,
मनात साठवलेले शब्द पुन्हा उमलतात,
नजरेतून नजरेत जिव्हाळ्याचे सूर मिसळतात,
आणि नकळत... त्या भावनांमधूनच
एक सुंदर नात्याची सुरवात करुन जातात...

मुलगी म्हणजे काय असते

मुलगी म्हणजे काय असते
आईचे दुसरे रूप असते,
संसाराच्या वेलीवर फुललेले
नाजूक असे फुल असते...

सुंदर निरागस हसणारा,
कधीही न आटनारा झरा असते,
छूम छूम करत फिरणार,
आयुष्याला रंग देणार गीत असते...

हसून सगळ्यांच मन जिंकणारी
नाजूक अशी बाहुली असते ,
संकटाच्या प्रसंगी मात्र
झाशीच्या राणी पेक्षा कमी नसते...

स्वप्नांना नवे पंख देणारी
आशेची ज्योत पेटवणारी असते,
प्रत्येक घर उजळवणारी,
तीच तर पणती असते...

समुद्राच्या प्रत्येक येणाऱ्या लाटेनिशी

समुद्राच्या प्रत्येक येणाऱ्या लाटेनिशी
आठवण तुझी गडद होते,
माझे न बोलता ही तुला समजणे
नव्याने तुझी ओढ लावून जाते...

कितीही समजावले भावड्या मनाला
तरी गुणगान तुझे गातच राहते,
अडकुनी एका क्षणी तुझ्या नजरेत
मग मी माझीच ना उरते...

रात्रभर ताऱ्यांशी बोलताना
नाव तुझंच ओठांवर येते,
थंड वाऱ्याच्या झुळुकीत सुद्धा
तुझ्या स्पर्शाचं भास होतं राहते...

कधी हास्यांत, कधी दुःखात
तुझीच छबी नजरेसमोर येत राहते,
आठवणींच्या त्या सागरात
मन माझे पुन्हा पुन्हा हरवते....

सुप्रिया नाईकवाडी- भोर

A Red Rose

I am a rose
Red as blood, and petals soft as silk
I may be beautiful, but I am stuck
I cannot fly, swim, walk, run, or gallop

How wonderful it would be to move?
It would be sheer joy!

But I have learned to love myself, and so should you.
Be grateful that you have gotten the chance,
The chance to move, to breathe, to live!

Evannie Soman

प्रयत्नांती परमेश्वर

जेव्हा टाकशील तू पाऊल प्रगतीकडे
तयार होतील काटे तुझ्या चोहीकडे .....
काट्यांना घाबरशील तर संपशील

टोचू दे काट्यांना सहनशीलतेपलीकडे .....
धैर्य ठेव ,साहस ठेव हार मानू नकोस
बोलणाऱ्यांना बोलू दे, तुझं काम सोडू नकोस.....

सहजच मिळत नसत यश
अपयशांना घाबरून जाऊ नकोस ....

धाडसी तर तू आहेसच
तुझ्यातली जिद्द आता सोडू नकोस .....

चालत राहा तुझ्या ध्येयाकडे मागे वळून पाहू नकोस
स्वप्नांना तुझ्या असं सहज तुटू देऊ नकोस .....

प्रयत्न करत राहा खचून जाऊ नकोस
प्रयत्नांती परमेश्वर हे विसरुन जाऊ नकोस ......

वृषाली शेवाळे

WISH YOU A VERY HAPPY DIWALI

AKDA ASHWINI KATHAK DANCE ACADEMY

WHAT IS KATHAK

KATHAK IS A NORTH INDIAN CLASSICAL DANCE WHICH IS ACCOMPANIED BY HINDUSTANI CLASSICAL MUSIC. KATHAK ORIGINATED AS A STORY TELLING TRADITION, KATHAK HAS EVOLVED OVER TIME INTO A PERFORMING ART KNOWN FOR GRACEFUL HAND MOVEMENTS AND PIROUETTES, AND SCINTILLATING FOOTWORK.

TEACHING EXPERIENCE

ASHWINI HAS BEEN TEACHING AND PERFORMING KATHAK PROFESSIONALLY FOR 20+ YEARS. SHE MOVED TO CHARLOTTE IN 2010 AND ESTABLISHED AKDA IN BALLANTYNE AS THE FIRST DEDICATED DANCE STUDIO FOR KATHAK. ASHWINI OFFERS TRADITIONAL INSTRUCTION IN KATHAK IN THE GURU-SHISHYA PARAMPARA. AKDA IS AN ACCREDITED EXAM CENTER FOR BHARATI VIDYAPEETH OFFERING CERTIFICATE AND DIPLOMA LEVEL EXAMS IN KATHAK.

WHO IS ASHWINI

IN ADDITION TO BEING AN EXCELLENT AND EXPERIENCED TEACHER, ASHWINI IS AN ACCOMPLISHED PERFORMING ARTIST, DANCER AND CHOREOGRAPHER WITH NUMEROUS AWARDS AND ACCOMPLISHMENTS TO HER CREDIT IN DANCE, DRAMA AND ACTING BOTH ON STAGE AND IN MOVIES. SHE BELIEVES PASSIONATELY IN CARRYING FORWARD TO THE NEXT GENERATION THE TRADITION OF KATHAK AND BUILDING ON THE LEGACY PASSED TO HER BY HER GURUS. SHE LEARNED KATHAK FROM THE AGE OF 13 FROM GURU AMALA SHEKHAR A SENIOR DISCIPLE OF GURU PANDITA ROHINI BHATE. SHE WAS SELECTED TO BE PART OF GURU PANDITA ROHINI BHATE'S PERFORMING TROUPE WHILE STUDYING IN PUNE. IN 2000 SHE MOVED TO LEXINGTON KY AND CONTINUED TO TEACH AND PERFORM PROFESSIONALLY. SHE CONTINUES HER KATHAK TRAINING UNDER GURU MANEESHA SATHE AND HAS PERFORMS EXTENSIVELY HERE IN THE US AND INTERNATIONALLY.

BV AFFILIATION

AKDA IS RECOGNIZED BY BHARATIYA VIDYAPEETH UNIVERSITY OF PUNE AS AN ACCREDITED EXAM CENTER. ASHWINI IS A CENTER DIRECTOR FOR BV IN NORTH AMERICA. STUDENTS FROM AKDA AND OTHER DANCE SCHOOLS ARE ABLE TO TAKE CERTIFICATION EXAMS IN KATHAK UP TO DIPLOMA LEVEL/ASSOCIATE DEGREE HERE IN CHARLOTTE.

859-806-4173

EMAIL - KATHAK@ASHWINIGOGATE.COM

WWW.ASHWINIGOGATE.COM

/ASHWINIKATHAK

शिवस्य ढोल-ताशा पथक, शार्लट, नॉर्थ कॅरोलिना

शिवस्य - वाद्य संस्कृतीचे जतन :

शिवस्य ढोल-ताशा पथक ही शार्लट, नॉर्थ कॅरोलिना येथील एक नावाजलेली सांस्कृतिक संस्था.

ढोल, ताशा या पारंपरिक वाद्यां बरोबरच लेझीम, गौंग, झांज,तुतारी या सारख्या निरनिराळ्या वाद्यांची भर पथकाची शान वाढवतात.

ढोल-ताशा आणि नुकत्याच जोडल्या गेलेल्या लाठी-काठी या परंपरागत कलाकृतींचे प्रशिक्षण देतात.

"ढोल-ताशाच्या तालावर, नाचते मराठी मन,

"पारंपरिक सांस्कृतिक, एक सुंदर बंधन

"नवीन पिढीला शिकवी कला आणि वारसा,

"लाठी काठी, शिवगर्जना वाढावी स्वसंरक्षणचा भरवसा"

"पारंपरिक वेशभूषा, सजावट, अन् खेळाचे रंग,

"मराठी संस्कृतीचे जणू मनी उठवी तरंग"

पथका चे कार्यक्रम केवळ संगीत आणि नृत्य सादर करत नाहीत तर त्यात परंपरागत वेशभूषा, सजावट आणि खेळ, यांचा समावेश असतो. यामुळे मराठी संस्कृतीची समृद्धता आणि विविधता जगासमोर उभी राहते.

शिवाय पथकच्या प्रयत्नांमुळे अमेरिकेतल्या मराठी तरुण पिढीला आपल्या मूळ संस्कृतीचा अभिमान वाटतो आणि ते आपल्या वारसाचे रक्षण करण्यासाठी प्रेरित होतात.

"शिवस्य" नावातच एक वेगळा रुबाब,एक दरारा. दुरुन नक्कीच तो दरारा जाणवतो मात्र एकदा का तुम्ही त्यात सहभागी झालांत की मग मात्र जाणवतो तो मायेचा ओलावा जो आपल्याला आपल्या मातीशी, परंपरेशी जोडून ठेवायला मदत करतो. शिवस्य अर्थातच भारतीय संस्कृती,परंपरा आणि सामाजिक जाणीव यांचा अनोखा मेळ.

दहा वर्षांपूर्वी (2013 सालि) पहिल्यांदा प्रमोद दादा (Pramod Hole) यांनी शिवस्य ची मुहूर्तमेढ रोवली. त्यांना त्यात भक्कम साथ मिळाली ती प्रताप दादा (Pratapsing Patil) यांची. या सह सुनील मुंडले,महेश भोर, जितेंद्र हिरेमठ,भूपेश पत्की,राहुल गरड इ. अशी बरीच नावे घेता येतील.अनेक जण आहेत. इतर सभासद ही अतिशय हिरीरीने सर्व कामांमध्ये सहभागी होतात. प्रत्येकाचे योगदान हे तितकेच महत्त्वाचे. सुरुवातीला बोटांवर मोजण्याइतकी असणारी सदस्यांची संख्या आज शंभरावर गेली आहे.

शिवस्य ढोल-ताशा पथक, शार्लट, नॉर्थ कॅरोलिना

"जपता वाद्य संस्कृतीची परंपरा"

" शिवस्य पथकाच्या हाती देऊनी धुरा"

"पाहुनी मराठी मनाचा जल्लोष खरा "

"ऐकुनी शिवगर्जना रोमांचित धरा "

"परदेशी जनता करी शिवरायांना मानाचा मुजरा"

शिवस्य पथक म्हणजे परिश्रम अथक असे नव्हे पण ही सर्व मंडळी स्वतःल शिवरायांचे मावळे समजून पथकाची कामं अविरतपणे करीत असतात. पथकाने आपले अस्तित्व मोठ्यांपर्यंत मर्यादित न ठेवता लहान मुले, तरुण मंडळी सर्वांना संधी दिली आहे. नवीन पिढीला योग्य मार्गदर्शन करुन त्यांच्यातील कला गुणांना योग्य प्रकारे वाव देण्याचा पथकाचा कल असतो.

लाठी काठी, शिवगर्जना या पारंपरिक कला आणि प्रात्यक्षिके मुख्यत्वे नवीन पिढी सादर करते.

शिवस्य पथक गणपती विसर्जन,गांधी जयंती या सह Festival Of India, Harrisburg Multicultural event इ. निरनिराळ्या कार्यक्रमांमध्ये आपली एक वेगळी छाप सोडतात. फक्त पारंपरिक ढोल (Traditional) न वाजवता Western beats addition करुन Fusion करतात . हे सर्व करताना मुलांमध्ये सामाजिक बांधिलकी, जबाबदारी आणि भावना रुजवण्या साठी पथकाकडून बरेचदा शिवजयंती निमित्त गरजू (Homeless) लोकांसाठी "Food Drive" या सारख्या योजना राबविल्या जातात. तसेच मुलांना हे सर्व करताना शैक्षणिक क्षेत्रातही आपल्या या सहभाग साठी volunteering hours मिळतील याचीही खबरदारी घेतली जाते.

" जुन्या पिढीला परंपरा जपण्याचा ध्यास"

" नव्या पिढीला यशाची उन्नतीची आस"

"त्याकरिता धरावी संस्कारांची कास"

मला शिवस्य पथक हे एखाद्या यज्ञा सारखे वाटते.

यज्ञाद्वारे मोठमोठी कार्य सिद्धीस नेता येतात ही पूर्वापार चालत आलेली परंपरा. या परंपरेप्रमाणे सर्वांना सहभागी करत, अडचणींवर मात करत, न खचता, लोककल्याणकारी प्रकल्प म्हणजे आजच्या पिढीच्या भाषेत एखादे complicated Project or Mission पूर्ण करणे.

अशा या पथकाला पुढील यशस्वी घोडदौडी साठी खूप शुभेच्छा.

शार्लट मराठी मंडळ

मराठी ग्रंथालय

पुस्तकांच्या गावाला जाऊया, वाचक संस्कृती वाढवुया.

आपल्याला माहिती आहेच की गेले अनेक वर्ष CMM मराठी ग्रंथालय उपक्रम चालवत आहे. खऱ्या अर्थानं आपलं जगणं समृद्ध आणि संपन्न करण्याचं काम ग्रंथ म्हणजेच पुस्तकं करत असतात. पुस्तकं वाचण्यासाठी कुठल्या वेळेचं आणि वयाचं बंधन नसतं.

शार्लटला आलं म्हणजे पुस्तकांच्या गावाला आल्याचा ओलावा द्यावा म्हणूनच खास आपल्यासाठी हाकेच्या अंतरावर "शार्लट मराठी मंडळानी" ही पुस्तकं उपलब्ध करून दिली आहेत. तुम्हाला हवं असलेलं पुस्तक https://charlottemarathimandal.org/library या संकेत स्थळावर जाऊन शोधा आणि अर्ज भरुन द्या म्हणजे ग्रंथालयाचे स्वयंसेवक तुम्हाला संपर्क करून ते पुस्तक वाचनासाठी उपलब्ध करून देतील. विविध विषयांवरील 500+ पुस्तकं आपल्याकडं उपलब्ध आहेत. त्यामुळे जास्तीत जास्त या सुविधेचा लाभ घ्यावा आणि खऱ्या अर्थानं मराठी संस्कृती जपण्यासाठी हातभार लावूया.

मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा तर मिळाला पण हा दर्जा टिकवून ठेवण्यासाठी मराठी बोलूया आणि मुख्य म्हणजे मराठी वाचूया.

धन्यवाद,

शार्लट ग्रंथालय समिती

दीपतरंग २०२५

Articles

मराठी अभिवाचन आणि लेखन कार्यशाळा

लाभले आम्हास भाग्य बोलतो मराठी
जाहलो खरेच धन्य ऐकतो मराठी ।
धर्म पंथ जात एक जाणतो मराठी
एवढ्या जगात माय मानतो मराठी ।।

आमच्या शार्लट शहरातील मराठी मंडळ आपल्या मराठी भाषेच्या उन्नतीसाठी वेगवेगळे उपक्रम दरवर्षी करत असते. शहरात मराठी मंडळाचे वाचनालय आहे. गेली अनेक वर्षे मिलिंद बनसोडे अगदी नेटाने हे वाचनालय चालवत आहे. वाचनालयात 500 पेक्षा जास्त पुस्तके आहेत आणि वाचनालयाने आपला असा खास वाचकवर्ग निर्माण केला आहे . आपल्या वाचनालयातर्फे एक अभिवाचनाचा कार्यक्रम करूया असे मिलिंदचे बऱ्याच महिन्यांपासून म्हणणे होते. मंडळाच्या इतर कार्यक्रमांमुळे हा कार्यक्रम कधी करता येईल याबद्दल बरीच चर्चा झाल्यावर सगळ्यांना सोयीस्कर अशी तारीख 19 जुलै आणि वेळ संध्याकाळी 4-7 ही ठरली. मंडळाचे अध्यक्ष दिपक वेताळचे आशीर्वाद मिळाले आणि गाडी पुढे सरकली. अजून काय वेगळे करता येईल याची चर्चा आमच्या शहरातील प्रसिद्ध लेखिका मोहना जोगळेकर यांच्याबरोबर केली आणि अभिवाचनाबरोबर एक मराठी लेखन कार्यशाळा करुया असे ठरले. नवीन लेखकांना प्रोत्साहन मिळावे तसेच इतर लेखकांना एकमेकांशी चर्चा करता येईल हा उद्देश होता.

जूनच्या पहिल्या आठवड्यात कार्यक्रमाच्या तयारीला सुरुवात झाली. मी नावनोंदणीसाठी Google अर्ज (Form) बनवला आणि हिंदू मंदिरातील एका खोलीचे (Conference Room) आरक्षण केले. आमच्या मंडळातील सदस्य महेश भोरने एक मस्त फ्लायर बनवून दिले आणि विविध WhatsApp कट्ट्यांवर (Group) तसेच फेसबुकवर कार्यक्रमाची जाहिरात केली. जुलै 18 पर्यंत नावनोंदणी सुरु होती आणि बघता बघता 12 लोकांनी लेखन कार्यशाळेसाठी नाव घातले. या दरम्यान अभिवाचक जमवण्याचे आणि काय वाचन करायचे हे ठरवण्याचे काम मोहनाने पार पाडले. वेगवेगळ्या लेखक/लेखिकांचं आणि वेगवेगळ्या प्रकारचे (ललित, भयकथा, प्रवास वर्णन इ.) साहित्य वाचायचं असे नक्की झाले. मोहनाबरोबर मिलिंद, प्रज्ञा आपटे आणि गीता सुळे देखील अभिवाचन करतील असे ठरले.

अखेर कार्यक्रमाचा दिवस उजाडला. मी तयारीसाठी थोडा लवकर दुपारी 3 वाजता हिंदू मंदिरातील Conference Room मध्ये पोचलो. माझ्या आधीच मोहना हजर होती. भर ऊन्हाळ्याचे दिवस असल्याने बाहेर रणरणते उन आणि Conference Room मधील तापमानही 80 च्या वर दाखवत होते. AC चालू करायचा प्रयत्न केला पण बरीच खटपट करुनही AC चालू होईना. मंदिराशी संपर्क साधल्यावर कळले की त्यांनी AC दुरुस्ती करणाऱ्याला सांगितले आहे पण तो कधी येईल माहित नाही. आमच्या सुदैवाने आम्हाला दुसरी खोली देण्यात आली जिथे AC व्यवस्थित चालू होता. हळूहळू सर्व अभिवाचक आणि कार्यशाळेत नावनोंदणी केलेले लोक आले आणि थोडा उशीरा का होईना पण 4:30 ला कार्यक्रम सुरु झाला. पहिल्या भागात चौघांचे अभिवाचन, आणि मध्यांतरानंतर दुसऱ्या भागात लेखन कार्यशाळा असे स्वरुप होते.

अभिवाचनात वेगवेगळ्या प्रकारच्या चार कथा व ललित साहित्य निवडले होते. प्रज्ञाने सुरवातीला रत्नाकर मतकरींच्या एक भयकथेचे वाचन केले. या कथेचा नायक आरश्यातील स्वतःच्या प्रतिमेशी संवाद साधतो. कथा समजायला थोडी कठीण होती पण प्रज्ञाने त्याचे उत्तम सादरीकरण करुन त्यात रंग भरले. त्यानंतर मिलिंदने सांगीतलेल्या प्रवास वर्णनाची नायिका ही एक ऐश्वर्यात राहणारी ब्रिटनची महिला आहे. ती भारतीय महाकाव्य रामायणाच्या प्रेमात पडते आणि मग ती आपले घरदार मागे सोडून ज्या ज्या ठिकाणी रामायणातील घटना घडल्या त्या त्या ठिकाणांची सफर सायकलवर जिद्दीने पार पाडते. दुर्दम्य इच्छाशक्तीच्या जोरावर सायकल वरून केलेल्या सफरीचा चित्तथरारक अनुभव म्हणजे ही कथा. त्यानंतर मोहनाने स्वतःच लिहिलेली Chopt ही विनोदी कथा वाचली. मोहनाची मुलगी Chopt नावाच्या एका Restaurent मध्ये काम करत असताना मोहना आपल्या कुटुंबासह तिथे जेवायला जाते आणि मग काय गमती घडतात याचे मस्त विनोदी वर्णन होते या कथेत. शेवटी गीता यांनी स्वतःच लिहिलेली मनाची नांगरणी ही कथा वाचली. सर्वच अभिवाचकांनी अनेक दिवस भरपूर परिश्रम घेऊन तयारी केली होती याची जाणीव झाली आणि त्यांनी केलेल्या उत्कृष्ट सादरीकरणाला सर्व उपस्थितांनी खूप दाद दिली.

मराठी अभिवाचन आणि लेखन कार्यशाळा

छोट्याशा 10 मिनिटांच्या मध्यांतरानंतर लेखन कार्यशाळेला सुरुवात झाली. प्रथम मोहनाने सर्वांना कार्यशाळेचे स्वरुप सांगितले. लेखन कार्यशाळेसाठी मोहनाने रहस्य, भय, प्रेम, बाल, लघु, शतशब्द कथा, ललित, कविता असं लिहिलेल्या चिठ्या बनवून आणल्या होत्या. प्रत्येकाला जी चिठ्ठी येईल त्याने त्याप्रकारचे लिखाण करायचे. अजून एक अट होती कि प्रत्येकाच्या लेखात गाव , घर, आरसा आणि खिडकी हे चार शब्द आलेच पाहिजेत. 15 मिनिटात लिखाण पूर्ण करायचे होते आणि नंतर प्रत्येकाने आपले लिखाण वाचायचे आणि त्यावर एकत्र चर्चा करायची व त्यावर मोहनाचे मार्गदर्शन असे ठरले.

15 मिनिटे बघता बघता संपली. मी वेळेअभावी फक्त लेखाची रुपरेषा व काही मुद्दे काढू शकलो. लेख किंवा कथा लिहिणे आणि त्यातही लोकांना आवडेल असे लिहिणे हे वाटते इतके सोपे नाही याची मला जाणीव झाली. माझ्यासारखीच थोडीफार परिस्थिती इतर काही जणांचीही होती कारण इतर काही लोकही नवशिकेच आणि कधीही लिखाण न केलेले असे होते. मात्र आमच्यातील काही लोक मात्र पूर्वी लिखाण केलेले होते आणि त्यांचे लेख चांगले झाले. चर्चेदरम्यान मोहनाने लिखाणाचे वेगवेगळे प्रकार, व्याकरणाचे नियम व लोकांना आवडेल असे रंजक कसे लिहावे यावर विस्तृत माहिती दिली. कार्यक्रमाच्या शेवटी मोहनाने सर्वांना गृहपाठ दिला, तो म्हणजे आम्ही उरलेले लिखाण नंतर काही दिवसात पूर्ण करुन Whatsapp ग्रुप वर पाठवायचे.

सर्व उपस्थितांना अभिवाचन तसेच लेखन कार्यशाळेचा कार्यक्रम खूप आवडला आणि वर्षातून एकदा तरी असा कार्यक्रम झालाच पाहिजे असे सर्वांचे मत पडले. मोहना तसेच सर्व अभिवाचकांना आभार व्यक्त करुन आम्ही एकमेकांचा निरोप घेतला.

नितीन विद्वांस

शब्दांच्या पलीकडले

त्या दिवशी सकाळी दहा-साडेदहाच्या सुमारास मी नेहमी प्रमाणे हातात चहाचा कप घेऊन आमच्या बाल्कनीतून चहाचा आनंद उपभोगीत होते. मासे जसे थोड्या थोड्या वेळाने पाण्याबाहेर येऊन मोकळा श्वास घेतात तसेच मीही सकाळची धकाधकीची कामे उरकली की बाल्कनीत येऊन मोकळा श्वास घेत चहाचा आस्वाद घेत असते. त्या दिवशीही नवर जी लंच टाइमला घरी जेवायला येतो म्हणाले म्हणून भराभर अगदी साग्रसंगीत स्वैपाक उरकला अन् मग वरण-भाताचा कुकर गॅसवर चढवून बाल्कनीत येऊन चहा पीत उभी होते.आमच्या कॉलनीतल्या रस्त्यावर रोजचीच वाहनांची अन् माणसांची ये-जा सुरु होती. अचानक एक काळी फियाट झोकदार वळण घेत आमच्याच बिल्डिंगपाशी थांबली, कारचा मागचा दरवाजा उघडला अन् त्यातून माझी शाळा-कॉलेज पासूनची माझी मैत्रीण शरयू जोशी घाईघाईने उतरुन बहुतेक माझ्याकडेच यायला निघालेली मला दिसली.शरयूचा चेहरा मला किंचित घाबरलेला - अस्वस्थसा दिसला म्हणून मी बाहेरचे माझे दार उघडून दारातच तिची वाट पहात थांबले. लिफ्टने वर यायला तिला पाच-सात मिनीटेच लागली पण तेवढा वेळही माला अस्वस्थ करुन गेला. शरयू घरात शिरताच तिने धाडकन दार लोटून दिले अन् माझ्या गळ्यात पडून ढसाढसा रडायलाच लागली .

अग शरु? काय झालं गं? मी तिच्या पाठीवरुन हात फिरवत विचारलं. “अगं शनाया शनाया ..... "

" क --काय झालं काय शनायाला ? मी अस्वस्थ स्वरातच विचारलं "अग दोन दिवसांपूर्वी शनाया दोन्ही मुलांना अन सामान घेऊन घरी येऊन राहिलीय..... नवऱ्याला डिव्होर्सची नोटीस देऊन आलीय म्हणतीये आणि परत त्याच्याकडे जाणारच नाही असही म्हणतीये ..!!! शरयूने अर्धवट रडतच उत्तर दिले.... क-काय ? अग पण पंधरा वर्ष होऊन गेली आहेत ना लग्नाला तिच्या..? सतरा वर्ष झाली आहेत - मोठा जयेश तिचा बारावीत गेलाय अन् धाकटी रिया दहावीत जाईल आता. अग पण मग एवढं झालय तरी काय ? आणि लव्ह मॅरेज ना ग तिचं ? बर सासू-सासरे- नणंद कुणी नाहीच न तिला? मग नवऱ्याच काही लफडं वगैरे तर नाही नं ?मी एकामागोमाग एक प्रश्नांची सरबतीच सुरु केली होती तिच्यावर अन् मग मला वाटत माझ्या इतक्या सगळ्या प्रश्नांनी घाबरून अन् दमून गेल्यागत होऊन शरयू मट्कन सोफ्यावर जाऊन बसली अन् मग मीही तिच्याजवळ जाऊन तिची पाठ थोपटत राहिले.......

शरयू अनू माझी मैत्री अगदी शाळा-कॉलेजपासूनची,आम्ही दोघी एकाच कॉलेजात म्हणजे पुण्याच्या एस .पी कॉलेजात शिकलो.

शरयूने बारावी नंतर सायन्स घेतले अन् ती केमिस्ट्री घेऊन एम एस्सी झाली. मी मात्र सायकॉलॉजीत एम ए केले. लग्नानंतरही आम्ही दोघी पुण्यातच असल्याने आमची मैत्री कायमच घट्ट होत राहिली. शरयू एस पी कॉलेजम् मध्येच लेक्चरर म्हणून लागली तर मी पुण्यातल्या एका मोठ्या शाळेत समुपदेशक म्हणून काम करायला लागले. मला आठवड्यातून फक्त तीन दिवस काम असायचे त्यामुळे मी बऱ्यापैकी घरात गृहिणी बनून असायचे. शरयू मात्र हेड ऑफ डिपार्टमेंट असल्याने प्रचंड बीझी असायची.

शनाया शरयूची एकुलती एक मुलगी- पहिल्यापासून एकटीच असल्याने स्वभावाने ती जरा हट्टीच होती. मलाही दोघी मुलीच असल्याने या तिघींचा मात्र खूप मैत्री झाली होती. शनाया दिसायला अत्यंत देखणी अन बोलक्या डोळ्यांची होती. स्वतःच्या रुपाचा सार्थ अभिमान तिच्या वागण्या बोलण्यात सतत दिसायच. माझ्या दोघी मुली अभ्यासात खूप हूषार होत्या, त्याचं शरयूला खूप कौतुक वाटायचं पण शनाया मात्र त्यांना बुक वर्म म्हणत सतत त्यांची चेष्टा करायची. आपल्या आवडीनेच शनायाने शिक्षणासाठी फॅशन डिझायनींगचा कोर्स निवडला होता. त्या कोर्सचे शिक्षण चालू असताना कोर्सच्या दुसऱ्या वर्षी अवध्या अठराव्या वर्षी ती अमितच्या म्हणजे एका आर्मी ऑफीसरच्या प्रेमात पडली, त्याच्या देखण्या अनू रुबाबदार व्यक्तिमत्वाची भुरळ पडली असावी तिला ! मित्र-मैत्रिणींबरोबर एका डिनर पार्टीत शनायाची अमितशी ओळख झाली, अमित शानयाच्या एका मैत्रिणीचा भाऊच होता - त्यामुळे त्या दोघांच्या वरचे वर भेटी होत राहिल्या अन् मग तिने त्याच्याशी लग्न करायचाच निश्चय केला .

अमित जातीने मराठा आणि शनायापेक्षा दहा वर्षांनी मोठा असल्याने शरयु अन् तिच्या पतीचा शशांकचा तिच्या लग्नाला कडाडून विरोध होता , शशांक तर अमितशी बोलायलाही तयार नव्हता, पण मग घरातल्या कुणाचीही पर्वा न करता अचानक एक दिवस शानयानी अमितशी पळून जाऊन लग्न केले आणि मग कुणीच काही बोलू शकले नाही . अमित तसा स्वभावाने सालस अन् मनमिळाऊही होता आणि म्हणूनच पहिली 10-12 वर्ष शनायाचा संसार अगदी सुखासमाधानात चालला होता. शनायाला एक मुलगा अन एक मुलगी अशी दोन गोंडस मुले ही होती, आर्मीमध्ये वीस वर्षे पूर्ण केल्यावर अमित ने आर्मीतुन रिटायरमेंट घेतली होती अन् मग तो पुण्यातल्याच एका मोठ्या खाजगी कंपनीत नोकरीही करायला लागला होता. शनायाने घरच्या घरीच एक छोटे बुटीक काढले होते, त्यामुळे ती मुलं आणि बुटिकमध्ये बिझी असायची..! दोन वर्षांपूर्वी शरयूच्या पतीने शशांकने पुण्यातच एक छान बंगला खरेदी केला होता पण तिथे राहण्या आधीच अचानक हार्ट अटॅकने त्याचे निधन झाले आणि मग मात्र शरयू अगदी एकटी पडली होतो.

शब्दांच्या पलीकडले

तिचे ते एकटेपण घालवण्यासाठी म्हणून शनाया अन् अमित आता बऱ्याच वेळा शरयूकडे येऊन राहू लागले होते. शरयूला खरे तर कधी कधी शनायाचे तिच्याकडे येऊन रहाणे आवडायचे नाही कारण वयोमानाने तिला कधी कधी आता सतत घरातल्या वाढत्या कामाचा त्रास व्हायचा !! शनाया मूळची हट्टी अन् आळशी असल्याने तिचीही तिला काहीच मदत नसायची..! शिवाय अलीकडे शनाया काहीतरी खुसपट काढून कधी मुलांवर तर कधी नवऱ्यावर चिडचिड करत असायची,अमितशी तर सततच ती काहीतरी वादावादी करत बसायची! अमित हल्ली बराच देवभोळा झाला होता. त्याचा एक कुणीतरी 'दादामहाराज' म्हणून गुरु झाला होता. दर रविवारी तो 3-4 तास त्यांच्या कडे जायचा आणि घरी आल्यावरही बराच वेळ पूजा-अर्चा करण्यात घालवायचा! शरयूला खर तर त्यात काही वावगं वाटायच नाही .

माझी आणि शरयूचीही आता पन्नाशी उलटून तीन चार वर्ष झाली होती त्यामुळे आम्ही दोघीही आता रोज मंदिरात वेगैरे जायला लागलो होतो . डाएटिंगच्या नावाखाली दोघी उपास तापासही बरेच करायला लागलो होतो. या सगळ्यांमुळे अमितचे आणि आम्हा दोघींचे छान जमायचे. शनायाला मात्र ह्या सगळ्या गोष्टी थोतांडच वाटायच्या. ती मात्र दिवसेंदिवस नास्तिक होत चालली होती आणि ह्यातूनच अमित आणि शनायाची भांडणे वाढत चालली होती अमित देवधर्म करता करता ऑर्थोडॉक्स होत चाललाय असं शनायाला वाटत होत - त्यामुळे ती त्याचा सतत राग-राग करायला लागली होती. एक दिवस शनायाने रागारागाने अमितचे त्याच्या गुरुने दिलेले एक धार्मिक पुस्तक फेकूनच दिले. त्या दिवशी त्या दोघांचे खूप जोरदार भांडण झाले. अमित त्या दिवशी इतका रागावला होता की शनायाशीच नाही तर शरयूशीही एकही शब्द न बोलता स्वतःच्या घरी निघून गेला होता. शनायाही दोन-तीन दिवस अमितच्या नावाने चरफडत घरात बसून होती, अन एक दिवस अचानक काहीतरी ठरवूनच अमितकडे गेली होती अन् त्याला डिव्होर्सची नोटीस देऊनच घरी परत आली. आल्या आल्या तिने घरी शरयूला आपण कसे एका वकीलाला गाठुन आमितला डिव्होर्सची नोटीस देऊन आलो हे अगदी रसभरीत वर्णन करुन सांगितले. तिचे बोलण ऐकताना शरयूला भयानक मनस्ताप झाला होता अन म्हणून काही सुचेनासे झाल्यानेच ती माझ्याकडे आली अन तेव्हाच तिन सारी हकीगत सांगितली -

माझ्या शेजारी बसूने बराच वेळ अगदी ती निशब्द झाल्यागत वाटली म्हणून जरा वेळाने मीच तिला बोलती करण्यासाठी म्हणाले "तिन तर सगळं ठरवूनच टाकलय- पण मग तुझ काय म्हणण आहे?"

"मला काही सुचेनासच झालय गं ... म्हणूनच तर तुझ्याकडे आले आहे,आता हिचे हे घटस्फोट प्रकरण संपेपर्यंत ही पोरगी आणी तिची मुले सांभाळायची म्हणजे..... ! माझ्याच्याने होईल का हे सगळं ...? तू शाळेत कॉउंसेलिंग करतेस - माझ्या ह्या अफलातून पोरीला समजावशील ,जर घटस्फोट टळला तर बरं.

अग मी ढीग समजावीन पण ती माझ ऐकायला तरी तयार होईल का?

" तुझ्यावर विश्वास आहे अन् प्रेमही आहे तिचा तुझ्यावर "

हे बघ शरु आता मी जे सांगते ते तू ऐक जरा .. शनायाला काय समजवायचं .... अन समजवायचे का नाही हे आपण नंतर बघु . प्रथम तू एक गोष्ट आता मनाशी पक्की ठरव म्हणजे पक्का निर्धारच कर कि तू आता तिची “ ही जबाबदारी” अजिबात घेणार नाहीस. ती डिव्होर्सची नोटीस नवऱ्याला देऊन तुझ्याकडेच आलीय म्हणजे तिचा तुझ्याकडेच हक्काने रहाण्याचा विचार असणार, तर हे तू अजिबात मान्य करू नकोस कारण - तिची ही असली जबाबदारी आता तू का आणि कशी आणि किती दिवस घेणार ?"

"त्यातून शशांक असता तर गोष्ट वेगळी असती .आणखीन एक गोष्ट आता लक्षात घेकी आपण आता हळू हळू साठी कडे वाटचाल करत आहोत.

आजकालची ही मुल आपल्यालाच सतत ऐकवत असतात ना की प्रत्येकाला ज्याची त्याची स्पेस असायला हवी अन् मिळायलाही हवी. आता आपल्याला ही आपआपली 'स्पेस' मिळायला हवी. तुझी ही लेकही आता पस्तीशीला आली आहे , संसार कसा टिकवायचा हेच जर तिला उपलबध्द आहेत - पाहिजे तर मीच तिला अशी 2-4 पुस्तके वाचायला देऊ शकते.

शब्दांच्या पलीकडले

शरीराचे सौंदर्य अन सुधृढता टिकवण्यासाठी आजकालच्या ह्या मुली ब्यूटी पार्लरमध्ये सतत जात असतात तसच मनाचे सौंदर्य आणि सुधृढता वाढवायची असेल तर ही पुस्तकेच खर तर वाचली पाहिजेत अर्थात हे सगळ तत्वज्ञान शनायाला सद्य परिस्थितीत कितपत समजेल अन् पटेल मला माहीत नाही, पण तुला मात्र हे पटलच पाहिजे.

तू आज तिला एवढेच पटवून द्यायला पाहिजे कि तिला जर डिव्होर्स घ्यायचा असेल तर तिची आणि तिच्या मुलांची राहण्या -खाण्याची सोय तिची तिलाच करावी लागेल.. ! जोपर्यंत ही जबाबदारी ती स्वतः घेत नाही तोपर्यंत तू"

तिला तुझ्याकडे ठेऊन घेऊ नकोस. जबाबदारी अंगावर पडल्याशिवाय व्यक्ती जबाबदार होतच नाही.

आणि आता हे सगळ शनायाला तू समजवणार आहेस ,मी नाही . तू हे नक्की करु शकशील,माझी पूर्ण खात्री आहे. शनायाला हे समजण्यासाठी कुणा काउन्सेलरची गरज नाही तिच्या आईचीच आहे.

बी ब्रेव ॲन्ड प्रॅक्टिकल शरु !

तुझी हिंमत वाढवायला मी तुझ्या पाठीशी आहे - पण शनायाला शहाणपण आणि समज तूच द्यायची आहेस. चल तू निघ आता, माझे मिस्टर आज जेवायला घरी येतोयत त्यांना हे सगळे रामायण एवढ्यात नको सांगायला ..... नकोच सांगूयात...., बरोब्बर आहे न ..... ?

माझी सगळी बडबड ऐकता ऐकता शरयूचे डोळे परत एकदा भरुन आले होते - पण त्या भरल्या डोळ्यातही मला अक वेगळीच चमक दिसायला लागली होती - आणि मग परत एकदा मला घट्ट मिठी

मारता मारता भरल्या गळ्याने अन भरल्या डोळ्यांनी शरयूने माझा निरोप घेतला ..!

लेखिका - श्रीमती अनुराधा चितळे

PRAMOD HOLE, Broker, Realtor

VASTU REALTY

Buyer Rebate Up to 2% | Licensed in NC and SC
realtorpramod@gmail.com | 980-272-7283

Deepali Holé Broker, Realtor
980-500-9392

VASTU REALTY

REALTOR®

Buyer rebate up to 2%
Email: realtordeepali@gmail.com

“सुखी वार्धक्य” - एक शब्दचित्र

डोअरबेल च्या आवाजाने त्याला जाग आली. आज उठायला उशीर झाल्याचं त्याच्या लक्षात आलं. उगाच त्या दीपाच्या आग्रहाला बळी पडून, तिने दिलेल्या संकल्पनेवर रात्री उशिरापर्यंत जागून काहीतरी खरडत बसला होता. काय तर म्हणे शुक्रवार ही डेडलाईन - ‘मृतरेषा’ गाठायला हवी म्हणून. आता शुक्रवारी जगात कुणाचा आठवडा संपतो का? कुणाचा Sunday ला संपतो तर काहींचा रविवारी सुरु होतो. पण शुक्रवार म्हणजे अगदीच काहीतरी. “ ‘जुम्मा’ आठवड्याच्या सुरुवातीस असतो कि शेवटी का मध्यावर हे आपल्याला माहित नसल्याचं” आत्तापर्यंत कधी त्याच्या लक्षातच आलं नव्हतं. त्याला कुणी मुसलमान मित्रं नव्हते तेव्हां मुसलमान मैत्रीण असण्याचा प्रश्नच उद्भवत नव्हता. त्याच्या लहानपणी त्याचा मोठाभाऊ आणि बहिणी टेबलटेनिस खेळत असत. त्यांच्या कॉलेज टीममध्ये शौकतअली आणि सलीम असे दोन मुस्लिम बंधू होते. त्या दोघांचं याच्या घरी येणंजाणं असायचं. नंतर पुढील शिक्षणासाठी बडोद्याला जाण्याआधी एका वर्षाकरता शाजापुरला असतांना त्याच्या कॉलेजच्या क्रिकेटटीम मध्ये एक कमरउझ्झमान सिद्धिकी होता. एवढं भारदस्त नाव धारण करणारा तरुण शरीराने मात्रं अगदीच लहानखुरा. त्याचा आवाजही एखाद्या सोप्रानो सारखा. त्याला लताची गाणीही छान जमायची. काय जादू होती लताच्या त्या काळच्या आवाजात! त्याने लता आणि आशा सोबत त्या काळच्या सुरय्या आणि शमशाद बेगम यांच्या नावाने एक लांब उसासा सोडला. आता या सुरय्या वगैरे गायिका मुसलमानच नव्हत्या का? मग त्याला मुसलमान मैत्रिणी का नव्हत्या? त्याने जुम्म्याची माहिती घेण्यासाठी गुगलबाबांना विचारायचं ठरवलं आणि साईडटेबल वरील सेलफोनकडे त्याचा हात वळला तेवढ्यात डोअरबेल पुनः वाजली. त्या खणखणाटाने त्याला त्याच्या जगातून, इतर लोकं राहतात त्या जगात खस्सदिशी ओढून आणलं. आता त्याला बऱ्यापैकी भान आलं होतं. बेलच्या आवाजातील अर्जन्सी त्याला स्पष्ट जाणवली. टेबलाच्या आधाराने तोल सांभाळत त्याने सपाता पायांत सरकवल्या आणि घाईघाईने सावकाश पावलं टाकत पुढील दाराकडे निघाला. आता हालचाली मंदावल्या आहेत. ‘घाईघाईने सावकाश’ म्हणजे त्याच्या मनांत उमटलेली घाई चेहऱ्यापर्यंतच पोहोचते – हालचालीत उमटतच नाही. थरथरत्या पायांनी पुढचं दार गाठतागाठता बेल परत वाजली. दाराशी जे कोण होतं ते बऱ्यांचवेळ बाहेर उभंआहे हे ती बेल आता सांगत होती. त्याने दार उघडलं. हाउसकिपरच्या चेहऱ्या वरील काळजी ग्रिल मधून झिरपत असल्याची त्याला जाणीव झाली आणि तो ओशाळला.....

“किती वेळ बेल दाबते आहे काका! मी आता शेजारच्या कुलकर्णीवहिनींना बोलावणार होते” तिच्या मनातली मूक काळजी आता स्वरातून ओसंडत होती.

त्याने उगाचच सारवासारव करायला विचारलं, “किती वाजले ग? काल झोपायला जरा उशीर झाला.”

काहीही न बोलता तिने खाकोटीला असलेला पेपर पुढे करुन त्याच्या हाती दिला आणि दाराला लागलेली दुधाची पिशवी घेऊन किचनकडे मोर्चा वळवला. ती किचनला स्वयंपाक खोली म्हणते.

“अग एक लेख संपवता-संपवता किती उशीर झाला ते लक्षातच आलं नाही” त्याने आपली सारवासारव पुढे रेटली.

“आता लक्ष ठेवायला हवं काका! सोसवत नाही त्या इतर गोष्टी कमी केल्यात तसं हे ही आता जपायला हवं!” आल्याआल्या तिच्या हालचालीतील फणकारा जाऊन आता स्वरातून किंचितसा सौम्य ओलावा डोकावत होता.

अचानक “ती फुलराणी”मधील “हौसाबाई” हाऊस कीपर आठवून त्याच्या ओठांवर स्मित उमटले तेही तिच्या नजरेतून सुटले नाही. पण तोंडातून उलटून चकार शब्दही न काढता गपचिप ती किचन एरियात शिरली. त्याने आता मनातल्यामनात तिचं हौसाबाई हे नव्याने नामकरण करून टाकलं. जाताजाता डायनिंग टेबलावर पेपर टाकून तो परत बेडरुमकडे वळला....

ब्रश करून त्याने खळखळा चुळा टाकल्या. आज-काल सकाळी उठल्यावर ब्रश करतांना त्याची आखडलेली बोटं कधीकधी वाकडी होऊन जातात... फिजिशियनला रिपोर्ट करायला हवं. स्वतःची “मृतरेषा’ जवळ येत असतांना त्या दीपा ने दिलेली डेडलाईन जपायची काय आवश्यकता आहे? विचाराच्या आवेशात त्याने जोरांत तोंडावर पाण्याचे हबके दिले आणि नॅपकिनने खसाखसा तोंड पुसताना आरशात चेहरा न्याहाळला. डोळ्याखाली थोडी सूज दिसत होती. आता सुरकुतला असला तरी अजून तो छान दिसतोय. पुढच्याच क्षणी, “कुरूप माणसास देखील स्वतःचा चेहरा आरशांत छानच दिसत असणार”, हे जाणवून त्याच्या चेहऱ्यावर परत स्मित झळकलं. त्याने ‘देखील’जोडून स्वतः अजूनही सुंदर असल्याचं अधोरेखित केल्याचं लक्षात येऊन ते स्मित अजून थोडं फाकलं. आता डोक्यावर केस फारसे उरले नव्हते पण जे होते ते बरेंच आणि वेडेवाकडे वाढले होते. या कोरोनामुळे आता तो स्वतःचे स्वतःच, जमतील तसें ट्रिम करतो. त्याने केसांवरुन ओला हात फिरवला आणि ओल्या बोटांनीच ते सारखे केले....

"सुखी वार्धक्य" - एक शब्दचित्र

हौसाबाई आली आहे त्या अर्थी सकाळचे आठ नक्कीच होऊन गेले असणार. या रीडेव्हलप केलेल्या फ्लॅट मध्ये परततांना त्याने भिंतीवरील जुनी घड्याळं टाकून दिली होती आणि नवीन घेतलीच नव्हती. "फोनमध्ये सगळं असतं आणि आयुष्य आता आवरत आणायला हवं!", असं म्हणून नवीन अनावश्यक काही घ्यायचं नाही असं त्याने ठरवलं होतं. वेळ संपत आली असली तरी काळाचं भान समोर ठेवायला हवं हे लक्षात येऊन प्रत्येक खोलीत एखादंतरी घड्याळ भिंतीवर असावं असं त्याला वाटलं. कोपऱ्यावरील 'Titan'च्या 'तारकर'ला फोन केला तर तो घड्याळं पाठवून भिंतीवर पाहिजेतिथे लावून सुद्धा देईल. आसपासचे सर्वच लोक त्याची खूप काळजी घेतात. पण सध्याचा हा कोरोना तेवढा जाऊ दे बाबा. मुलाला सांगून एखादं टेबलावरील घड्याळ तरी आणून दे असं सांगायचं त्याने निश्चित केलं. त्या गांधीबाबाने अंगावरील वस्त्रं कमी केली आणि कनवटीला इतर काहीही नसलं तरी एक घड्याळ मात्र सतत वागवलं. त्यांनी त्याकाळी इतर अनेक चुका केल्या असं आता अनेकांना वाटत असलं तरी कधीही, अगदी शेवटापर्यंत, वेळेचं भान सोडलं नाही एवढं मात्र मानावं लागेल. टेरेसवर रिक्लायनर सरकवल्याच्या आवाजाने तो पुनः भानावर आला. आरशातील चेहऱ्यावर परत एक कटाक्ष टाकून तो बाथरूममधून बाहेर आला.

टेरेसवर पसरणाऱ्या उन्हाचा अंदाजघेऊन हौसाबाईने काळजीपूर्वक रिक्लायनर सरकवून ठेवला होता त्यावर तो टेकला. त्याच्या डोक्यातील तो आठवड्याचा शेवट आणि 'जुम्मा' परत वळवळू लागला आणि त्याने सकाळी घाईघाईने खिशांत कोंबलेला सेलफोन काढला. गुगलबाबाला आवाहन करायला फोन सुरु केल्यावर लक्षात आलं कि नेटवर्क नाहीये. जियो चा वायफाय डाँगल आतच राहिला. रिक्लायनरवरून चरफडत उठणार तोंच हौसाबाई चहाचा ट्रे घेऊन बाहेर आली.... ट्रे मध्ये वाफाळत्या चहाचा मग, एका लहान bowlमध्ये जावडेकरांची कणकेची मोजून तीन बिस्किटं, सकाळच्या चहा-बिस्किटांनंतर घ्यायची औषधं, ट्रेच्या कोपऱ्यात त्याने सकाळी टेबलावर टाकलेला आजचा पेपर आणि त्यावर अलगद टेकलेला वायफाय डाँगल पाहून त्याने हौसाबाईकडे समाधानाची दृष्टी टाकली. गालातल्या गालात हसत, "स्वतःची काळजी घेत चला काका!", असं दृष्टीनेच सुचवून लगबगीने ती आत गेली.

ट्रे मधील चहाचा वाफाळता ऊबदार मग त्याने ओंजळीत धरून ओठांना लावायच्याआधी त्याचा वास घेतला आणि समाधानाने ओंजळ पुनः मांडीवर टेकवली. हौसाबाईने फार ऊन अंगावर येणार नाही अशा अंदाजाने रिक्लायनरची जागा निश्चित केली होती. त्याने कृतज्ञतेने किचनकडे दृष्टीटाकली आणि ती तशीच अजाणताच आकाशाकडे वळली. आज आकाश मळभाने झाकोळलं असल्याचं त्याला जाणवलं. त्यातून मंदपणे सूर्य डोकावत होता. त्याला गमतीने वाटलं कि, "आज सूर्यसुद्धा डोळ्यांवर मळभाचा 'रेबॅन' चढवून आपल्याकडे पाहतो आहे".

...कोरोनाच्या आधीच कॅन्सरच्या उपचारासाठीसाठी रजेवर गेलेली हौसाबाई, किमोवगैरेचे सोपस्कार उरकून, तो नकोनको म्हणत असतांना गेल्या महिन्यातच परतली होती. 'कॅन्सर' म्हटला कि त्याच्या प्रेमळ वहिनीच्या आठवणीने अजूनही त्याचा गळा भरून येतो आणि पापण्यांच्या कडा ओलावतात. 'किमो'मुळे हौसाबाईची प्रतिकारशक्ती नक्कीच खालावली असणार तेव्हां या कोरोनाचं तांडव सुरु असेपर्यंततरी तिने घराबाहेर पडू नये या काळजीपोटी तो तिला येऊ नको असं परोपरीने सांगत होता. मोदी सरकारच्या मदतीने घेतलेल्या नवीन फ्लॅटमध्ये राहायला जाऊन तिला अजून वर्षही झालं नव्हतं. सर्वांनी आपापल्यापरीने तिला मदतीचा हात दिला असला तरी उरलेल्या कर्जाचे जवळजवळ सगळे हप्ते बाकी होते. घर घेण्यासाठी तिच्यामागे त्यानेच घरघर लावली होती. बाहेरची कष्टाची कामं सोडून स्वतःचा घरबसल्या उद्योग सुरुकर हे त्याचं जुनं टुमणं त्याने परत सुरु केलं होतं. पण हे सगळं एकदम घडणार नव्हतं. या सगळ्याची जाणीव असल्याने ती खंबीरपणे पदर खोचून घरातून बाहेर पडली होती..... आकाशातलं मळभ आता गडदल्याने हवेत गारवा आला होता... त्याची कृशकाया थरथरली आणि तो विचारांच्या मळभातून बाहेर आला. मगाशी वार्डरोबच्या दाराची क्लिक अंधुकशी ऐकल्याचं त्याला आठवलं आणि खाली झुकलेली मान वर करून पाहिलं तर हौसाबाई त्याची शालघेऊन येतांना दिसली. गार झालेल्या चहाचा मग त्याच्या ओंजळीतून हलक्या हाताने घेऊन तिने साईड टेबलवर ठेवला आणि आणलेली शाल व्यवस्थितपणे अंगावर पसरली. "काका आता रात्रीची कॉफी जरा कमी करा" असं शांतपणे बजावून त्याच्या सफाईची वाट न पाहता चहाचा मग गरम करायला ती आत परतली. ओट्यावरील कॉफी-साखरेचे डबे आणि सिंकमध्ये पाणी भरून ठेवलेले तीनचार कप तिच्या बारीक नजरेतून सुटले असते तरच नवल.

जग सोडून गेली असली तरी "ति" ने जोडलेली अनेक माणसं सतत आपली काळजी घेत असतात, हे पदोपदी जाणवणारं वास्तव त्याला पुनः एकदा जाणवलं. "खरंच, सगळे किती काळजी घेतात माझी", या कृतज्ञतेने त्याने परत आकाशाकडे नजर वळवली. कधीकधी वरून "ती" हसून त्याच्याकडे बघते आहे असा त्याला भास होतो.

तो आता बऱ्यापैकी पिकला असला तरी 'पक्व' नव्हता, गळायला तयार असला तरी 'बाकीबांना' अभिप्रेत असलेलं 'मी'पण अजून सहजपणे गळायला तयार नव्हतं. पिकलेल्या फळाचं माधुर्य आलं असलं तरी पक्व फळाचा गोडवा अजून यायचा बाकी होता. घडलेली चूक हसून स्वीकारायची ताकद अजून यायची होती. आरशासमोरून हलतांना आरशात एक शेवटला कटाक्ष टाकायचा 'मी'पणा या वयातही जिवंत होता. रात्रीच्या जागरणाची, जास्तीच्या कॉफीची अनावश्यक सफाई देण्याचा ताठा अजून शिल्लक होता...

वर्तमानपत्रावरून नजर फिरत असताना काल रात्रीच्या जागरणाने दमलेल्या त्याच्या पापण्या जडावल्या, झुकल्या आणि डोळे मिटले. आकाश जडावून केव्हांही कोसळायचा तयारीत होतं. मधनंच येणाऱ्या वाऱ्याच्या मंद झुळूकीवर शालीचा उजवा कोपरा किंचित थरथरायचा. आत चहा गरम करणाऱ्या मायक्रोवेव्हचा हम सोडल्यास एरवी सगळं शांत, स्तब्ध होतं. काहीवेळाने त्याचा श्वास मंदगतीने सुरु असल्याचं फक्त जाणवत होतं.

निशिकांत

My Mother's Diamonds
A gift that keeps on loving and giving
By Padmini Patwardhan

I remember her last day on earth. Something told me to make a quick unplanned stop at my parents' home on the way to work that morning. Call it intuition or premonition. All I knew was that I had to be there that day.

I headed straight to my mother's room. Bathed in darkness with curtains pulled shut to dim harsh daylight, the room seemed to be quietly waiting for something. Mother's eyes were closed, breath softly noisy. Gentle snores wafted in the air like tufts of steam. She appeared serene and peaceful today, draped in a warm silk blanket made by one of my sisters. A sigh escaped my lips as I took her hand in mine and planted a kiss on her forehead.

"I love you, Aai. Rest well today. I'll stop by again after work."

Then I went outside to bid my father goodbye.

He sat in his usual chair, hands loose by his side as if unsure what to do with them. He looked a little more lost than usual, shoulders drooping in dejection. His eyes pleaded with me to stay a while. "She had a rough night," he said quietly. "I didn't get much sleep myself. Have lunch with me if you can spare time from work." Finding it hard to shake my uneasiness, I called my sister Vee asking her to join us.

Over a lunch of dal, rice, rotis, and spinach subzi, we tried to chat normally about things that were anything but normal. Phone calls to doctors, bills to pay, prescriptions to pick up, new ideas to keep our mother comfortable and reduce her pain. Every few minutes, one of us quietly checked on her as her attendant kept watch in the room.

Our father's face slowly relaxed as if our chatter had revived his spirit. Day by day, he had watched our mother fade a little. Lately, the cheery smile that usually crinkled his eyes had disappeared. The weight of her sudden, aggressive illness had overwhelmed his natural optimism. Sadness, resignation, the inevitability of what was to come was hollowing him out.

And then, we all heard it.

The sound of her breathing changed. It was louder, more forced, as if her lungs were working overtime to pull air in and keep her alive. We dropped everything and rushed to her side.

Aai's eyes fluttered open as she looked at us. Her lips moved, trying to form words. The slurred sounds were hard to grasp, yet we all felt their urgency. She was trying to tell us something important to her.

"What is it, Aai?" Vee asked anxiously, bending low to hear better.

Summoning the last of her strength, mother raised her hand to touch her ear lobe. We felt the weight of her effort as she whispered our other sister's name. Coupled with her gesture, we finally understood what she was telling us. Mother wanted her beloved diamond earrings to go to the sister who lived in another city.

"Don't worry, Aai," Vee reassured her. "We'll do exactly as you wish."

A fleeting half smile curved our mother's lips. Her face relaxed. Another long sigh and she was gone.

Those diamond earrings were rich with meaning for our mother. For much of her life, she had yearned for a pair. They were aspirational but out of her reach. There was always something one of the girls needed that was more important. Besides, our father never believed in grand gestures to show his devotion to her. His simple living and high-thinking approach to life did not include fine jewelry as either necessity or investment.

One year we decided to take matters into our own hands. Home to celebrate the Diwali festival with our parents, we finally convinced our father to give in. Then we went out and bought her the most exquisite pair of diamond earrings we could find.

My Mother's Diamonds
A gift that keeps on loving and giving
By Padmini Patwardhan

I still remember that day. The glow of traditional oil lamps warmed the house on a crisp November evening. Dressed in a tussar silk saree, mother lit the silver diya to perform the ritual Hindu celebration of the bond between husband and wife. As usual, she expected our father to place his wallet in the tray holding the lamp, his symbolic gesture of giving her all his wealth. But this time he placed a velvet box with a flourish. The surprise on her face lit up the room. As she opened the box, her joy shone brighter than the diamonds resting inside.

Mother treasured those earrings and wore them almost every day for the rest of her life. They were not just a piece of jewelry to her but a symbol of fulfillment in her family's love.

I am so glad that some sixth sense compelled me to go see her that last day. That Vee and I could be present to hear and honor her last wish. It was so typical that her last thought was for her daughters. She wanted all of us to be equal in everything — including diamonds. So she gifted her precious earrings to the only daughter who didn't own a pair as yet.

Now, every time I see those stars flash and twinkle in my sister's ears, memories come flooding back. I am reminded that nothing sparkled brighter than our mother's love for us. Like her diamonds, that is a legacy that will last forever.

© Padmini Patwardhan 2025

A version of this story was published in The Lark on Medium

Please see the suggested image

Image generated with Google Gemini ai and finished with Microsoft Designer by Padmini Patwardhan

Chronological Avataars

(Based on Bhaagawat Mahaa-Puraan)

Sadashiva Godbole

(Written specially to familiarize young readers with Hindu Culture)

Creation (Srishti)

After 311 trillion years of mahaa-pralay when Bhagawan desired "ekoham, bahusyaam" (I, the one, want to become many), Praakrit Srishti started. Praakrit Srishti included 33 ingredients for creating animate-inanimate srishti, but they were not organized to be able to create Srishti. So Bhagawan applied his Shakti to organize them. Then they were able to make the magnanimous Brahmaand (egg-shaped space for the entire creation that is just a speck in the infinite Bhagawan's abode).

Viraat Purush

After Bhagawan enlivened the Brahmaand, the effulgent Viraat Purush with 1000s of faces, eyes, hands, feet emerged; He is the 1st Jeeva and also Bhagawaan's 1st avataar.

Various parts of Viraat Purush's body such as mouth, tongue appeared. Deities like Agni, Varun entered these parts with their Ansha's (organs) like Vaani-indriya, Rasanendriya to enable speaking, tasting, etc.. Similarly seven meters (Gaayatri, etc., poetry structures) appeared from his dhaatu's and 5 Praan's and Vaayu came from his nostrils.

Brahmaa

Then from Viraat Purush's navel, a huge lotus that occupied the entire sky and lit the water body emerged with Brahmaa seated in its middle. On his 1st day, Braahma Kalpa, Bhagawaan narrated Bhaagawatam to Brahmaa in just 4 shlokas. Then Brahmaa created the Vaikrit Srishti, i.e., the animate-inanimate world, as he does every day (see description in Vaaraah Kalpa Section).

Brahmaa's day is called Kalpa that lasts 4.32 billion years. One Kalpa is divided into 14 manvantars, with each lasting 308.6 million years. Brahmaa's term lasts 100 celestial years (our 311 trillion years) after which the Mahaa-Pralaya starts.

Bhaagawat Mahaa-Puraan describes three kalpas: Braahma Kalpa, Paadma Kalpa, the last day of Brahmaa's 50th year, and Vaaraah Kalpa, the 1st day of 51st year, the day after Paadma Kalpa.

Avataars

Paadma Kalpa

Matsya Avataar

Matsya Avataar happened during the Pralaya (night) of Paadma Kalpa to enable smooth transition from Pralaya to the next day, Vaaraah Kalpa (Brahmaa's current day).

Matsya Bhagawaan carried King Satyavrat, Saptarshi's, subtle bodies of all creatures, herbs and grain seeds in a huge boat through the Pralaya night into the next morning. He also recovered the Vedas taken by demon Hayagreeva and gave them back to Brahmaa.

Satyavrat became the Manu of the current Vaivaswat Manvantar.

Chronological Avataars

(Based on Bhaagawat Mahaa-Puraan)

Sadashiva Godbole

(Written specially to familiarize young readers with Hindu Culture)

Vaaraah Kalpa

In the beginning of Vaaraah Kalpa, Brahmaa did Vaikrit Srishti. He created Omkaar, Sanskrit Alphabets, 7 music notes, and 7 poetry meters.

Then Brahmaa mentally created 4 Sanat-kumaars, Naarad, and 9 rishis (Marichi, et. al.) to grow Srishti through progeny. But they were not interested, so they did not do enough.

So he created Swaayambhuva Manu and Shataroopa and empowered them to have progeny through male-female union. But there was no place for their progeny; the earth had submerged to Rasaatal while Brahmaa was busy creating Srishti..

Shweta-Varaaha Avataar

Bhagawaan took Shweta-Varaaha Avataar to raise the Earth from rasaatal and restore it back to its proper position.

Swaayambhuva Manvantar

Swaayambhuva Manvantar, the 1st of 14, started (like 7 am of Brahmaa's day).

Swaayambhuva Manu had 2 sons and 3 daughters and their progeny filled the entire Earth. Kapil and Dattaatreya Avataars appeared.

Kapil Avataar

Kapil Avataar took place to teach "Sankhya-Shastra" to his mother Devahooti; this Shastra is a special way to understand creation. It considers the universe as the outcome of 26 ingredients (Tattva's): Kaal, Mahat, Antahkaran (4), 10 organs, 5 tanmaatraa's, 5 elements. The Antahkaran (Mind, Intellect, Self identity, and Chitta) has aliases Aniruddha, Pradyumna, Sankarshan, and Vaasudev; these are also among 24 Vishnu's names chanted during poojaa.

Dattaatreya Avataar

Dattaatreya is the son of Atri and Anasooyaa. He is Kapil's nephew. This is a unique avataar having the presence of Brahmaa, Vishnu, and Mahesha at once in the form of Chandramaa, Dattaatreya, Durvaasaa.

Jambudweep and Bhaarata Varsha

Swaayambhuva Manu's son Priyavrata created the 7 dweep's in earth while mimicking the Sun. The Jambudweep in which we live is one of the 7, and was ruled by Priyavrata's son Aagnidhra. Aagnidhra divided Jambudweep into 9 parts, Bhaarata Varsha being one of those. Bhaarata Varsha was ruled by Aagnidhra's son Naabhi.

Chaakshush (6th) Manvantar

Then in Chaakshush Manvantar (like 11 am), Jaya and Vijaya, Vishnu's doorkeepers, were born as demons Hiranyaaksha-Hiranyakashipu because of Sanat-kumaars' curse. The Earth was taken by Hiranyaaksha to Rasaatal.

Chronological Avataars

(Based on Bhaagawat Mahaa-Puraan)

Sadashiva Godbole

(Written specially to familiarize young readers with Hindu Culture)

Rakta-Varaah Avataar

Rakta-Varaah Avataar took place to restore the Earth back to its strategic position; Varaaha Bhagawaan brought it back against Hiranyaaksha's resistance by killing him.

To avenge his brother's killing by Vishnu, Hiranyakashipu started killing brahmins, cows and destroying yadnya's.

He asked for a boon from Brahmaa to make him immortal such that no creature, man, animal, celestial being, demon, or any other species can kill him, neither inside nor outside any place, during night or day, by any weapon, on earth or in sky. Brahmaa granted the boon.

Nrusinha Avataar

Hiranyakashipu came down hard on his son Prahlaad who was a staunch devotee of Vishnu. Bhagawaan Nrusinha appeared from the pillar to uphold Prahlad's claim that Vishnu is omnipresent and is present even in the pillar kicked by Hiranyakashipu. Nrusinha killed Hiranyakashipu on a threshold in the evening with his nails circumventing the difficult boon.

Koorma, Mohini, and Dhanvantari Avataars

Then Samudra Manthan was done by gods and demons to get Amrit from the sea. Koorma, Mohini, and Dhanvantari Avataars appeared during Samudra Manthan.

Current (7th) Vaivaswat Manvantar

In this manvantar, Waaman, Parashuraam, Raama, and Krishna Avataars took place. Kalki Avataar will take place at the end of the ongoing Kaliyuga.

Waaman Avataar

The Waaman Avataar took place to give back gods' their functions, places, etc., taken by Bali after winning the war with gods. In the this avataar, Bhagawaan appeared as a small boy whom various gods gave presents in his thread ceremony; e.g., Savitaa gave Gaayatri mantra, Bruhaspati gave sacred thread, Kubera gave Bhikshaa Paatra, Parvati gave bhikshaa.

Then tiny Waaman went to Bali and asked for just three steps of earth.

After Bali agreed, Bhagawaan magnified himself and scaled the three loka's (earth, heaven and the space in between) in just 2 steps and in the third step, ordained Bali, the demon king, to go to Sutal Loka with his followers and gave back the three loka's back to Gods.

Parashuraam Avataar

The Parashuraam Avataar took place to rid the earth of the egotistic, tyrant and cruel kshatriyas.

King Sahasra-Arjun took away the Kaamadhenu from Jamadagni, Parashuraam's father, by force. Parashuraam had to kill Sahasra-Arjun to get back the Kaamadhenu. After Sahasra-Arjun's sons killed Jamadagni in revenge in Parashuraam's absence, Parashuraam rid the earth of kshatriyas 21 times.

Chronological Avataars

(Based on Bhaagawat Mahaa-Puraan)

Sadashiva Godbole

(Written specially to familiarize young readers with Hindu Culture)

Raama Avataar

The Raama Avataar took place to free the earth of the atrocities of Raavan and his followers. Raavan had obtained a boon from Brahmaa that no God or demon could kill him. So Vishnu had to take this human avataar.

With exemplary help from Hanumaan, Raama killed Raavan to free Sita from Raavan's captivity.

Krishna Avataar

The Krishna Avataar took place to free the earth of the atrocities of demons and demonish kings like Kansa, to kill Shishupaal and Dantavaktra (who were ex-Jaya-Vijaya, Vishnu 's doorkeepers) and let them regain their positions as Vishnu 's doorkeepers. Krishna also gave immense divine love and happiness to his pseudo-parents Nand and Yashodaa and the Gopa's and Gopi's, gave Geetaa nectar to humanity, and rid the earth of the burden of powerful but arrogant Yaadava's.

Starting with Pootanaa (at infant age), he killed Trunaavarta, Vatsaasur, Bakaasur, Dhenukaasur (at the age of 1) to safeguard Vraj residents, and Chaanoor, Kansa (at the age of 11), etc., to free the people from Kansa's tyranny.

He also drove Kaaliya from the Yamunaa river so Gopa's can safely use Yamunaa water.

At the age of 7, he lifted Govardhan mountain and held it for 7 days to shelter Vraj residents from torrential rain and fed them by Yogamaayaa's power.

Krishna created duplicate Gwaals and cows when Brahmaa stole and hid the real ones away to test whether Krishna was Bhagawaan or not.

The Yogamaayaa who slipped from Kansa's hands was used by Krishna in his Avataar many times to perform impossible feats like transfer Balaraam from Devaki's womb to Rohini's, and transfer his (Krishna 's) relatives from Mathuraa to Dwaarakaa.

Later Krishna got rid of Kaalayavan, Shaalva, Bhaumaasur (aka Narakaasur), Mura, Jaraasandha, etc.

Just before ending his Avataar, Krishna saved Pareekshit, Uttaraa and Abhimanyu's son, from Brahmaastra released by Ashvatthaamaa, Dronaachaarya's son, to end the Paadava lineage.

Kalki Avataar

The next avataar, Kalki, will happen at the end of this current Kaliyuga to restore order from the chaotic conditions.

Creation (Hindu Perspective)

(Based on Bhaagawat Mahaa-Puraan)

Sadashiva Godbole

(Written specially to familiarize young readers with Hindu Culture)

Creation (Srishti)

After 311 trillion years of mahaa-pralay when Bhagawan desired "ekoham, bahusyaam" (I, the one, want to become many), Praakrit Srishti started. Mahat-tattava emerged (first Gunamaya swaroop of Bhagawaan, i.e., Brahmaa), then it got modified into Ahankaar (Shankar is Ahankaar-roopa). Then from the Saatvik, Raajasik, and Taamasik Ahankaars, the following emerged, respectively:

● Mind and presiding deities of organs (indriya) that enable the indriyas to sense sound, touch, etc., and grasp their objects

● 5 sense and 5 action organs, and

● Shabda (sound) Tanmatraa, the generator of subtle elements, and from it, the Aakaash (space). Then touch Tanmatraa and from it the Vaayu, then Roopa Tanmatraa and from it the illuminator of sansaar, Teja, then Rasa Tanmatraa and from it the Jala, then Gandha Tanmatraa and from it the Earth.

These are the ingredients for animate-inanimate srishti, but were not organized to be able to create Srishti. So Bhagawan applied his Shakti to organize them. Then they were able to make the magnanimous Brahmaand (egg-shaped space for the entire creation that is just a speck in the infinite Bhagawan's abode). After Bhagawan enlivened it, effulgent Viraat Purush with 1000s of faces, eyes, hands, feet emerged; He is the 1st Jeeva and also Bhagawaan's 1st avataar.

He stayed in water for 1000 celestial years; so he is called Naaraayana.

Then his mouth appeared in which deity Agni entered with his ansha Vaani-indriya (organ) to enable speaking.

Then his palate appeared in which deity Varun entered with his ansha Rasan-indriya (organ) to enable tasting.

Similarly other parts of his body appeared as shown next:

III.6 -- Viraat Purush Organs type, Place, Adhisthaatri Devataa and its ansha, Vishaya

Organ Type	Place	Adhisthaatri		Vishaya
	Body Part	Devataa	Ansha (Indriya)	(Sense/Action)
Action	Mouth	Lokapaal Agni	Vaag-indriya	Talk
Sense	Tongue	Lokapaal Varun	Rasanendriya	Taste
↓	Nostrils	Ashvinikumaar's	Ghraanendriya	Smell
↓	Eyes	Lokapati Soorya	Netrendriya	See
↓	Skin	Vaayu	Tvagindriya	Touch
↓	Ears	Dishaa	Shravanendriya	Shabda
↓	Pores	Aushadhi	Roma	Itching, etc.
Action	Penis	Prajapati	Veerya	Hear
↓	Anus	Lokapaal Mitra	Paayu	Excretion
↓	Hands	Indra	Grahana-tyaag	Livelihood
↓	Feet	Lokeshvar Vishnu	Gati	Walk
Antahkaran	Intellect	Vakpati Brahmaa	Bodha	Knowledge
↓	Heart	Chandramaa	Mana	Planning
↓	Ahankaar	Rudra	Kriyaa-shakti	Action
↓	Chitta	Mahat-tattva (Brahmaa)	Chitta-Shakti	Liveliness
	Head	Svarga-loka	Sattva	Deities
	Feet	Prithvi	Rajas	Human
	Navel	Aakaash	Tamas	Ghost

Creation (Hindu Perspective)

(Based on Bhaagawat Mahaa-Puraan)

Sadashiva Godbole

(Written specially to familiarize young readers with Hindu Culture)

Furthermore from his dhaatu's (essential elements fluid, blood, flesh, ...) appeared the seven meters (Gaayatri, etc., poetry structures).

The 5 Praan's and Vaayu came from his nostrils.

Then from Viraat Purush’s navel, a huge lotus that occupied the entire sky and lit the water body emerged with Brahmaa seated in its middle. Brahmaa created the Vaikrit Srishti, i.e., the animate-inanimate world, as he does every day; his day is called Kalpa that lasts 4.32 billion years. One Kalpa is divided into 14 manvantars, with each lasting 308.6 million years. Brahmaa's term lasts 100 celestial years (our 311 trillion years). Then Maha-Pralaya (dissolution) takes place over a 311 trillion-year period during which, Bhagawaan stays by himself in divine bliss. Then the cycle repeats.

Praakrit Srishti and Viraat Purush Avataar happen only once at the start of Srishti.

Bhaagawat Mahaa-Puraan describes three kalpas: Braahma Kalpa, the Brahmaa’s 1st day, Paadma Kalpa, the last day of Brahmaa’s 50th year, and Vaaraah Kalpa, the 1st day of 51st year day after Paadma Kalpa.

At the beginning of Braahma Kalpa, Bhagawaan narrated Bhaagawatam to Brahmaa in just 4 shlokas.

Then Brahmaa created the Vaikrit Srishti, i.e., the animate-inanimate world as he does during each kalpa.

The description of Vaikrit Srishti in Vaaraah Kalpa is as follows:

Brahmaa created Omkaar, Sanskrit Alphabets, 7 music notes, and 7 poetry meters.

Then Brahmaa mentally created 4 Sanat-kumaars, Naarad, and 9 rishis (Marichi, et. al.) to grow Srishti through progeny. But they were not interested, so they did not do enough.

So he created Swaayambhuva Manu and Shataroopa and empowered them to have progeny through male-female union. They had 2 sons and 3 daughters; they and their generations filled the entire Earth.

Hindu Sanskrutik Pathashala, an Experiment

(for our next generation)

Sadashiva Godbole

Motivation:

Children are like sponges, they will absorb whatever they are exposed to. They are at an impressionable and vulnerable stage of their life. Our children have the rich God-centric Hindu cultural roots, heritage and identity. They are smart; they can achieve high SAT scores, win spelling bees, become Valedictorians, achieve high positions like CEO, ... But without awareness and pride in their rich identity, roots, and heritage, they can not be complete. Growing up in a complex societal environment, it is very easy for them to lose their Hindu attributes, unless we actively teach them these things as our responsibility and legacy.

Considering the complex environment and exposure to possible misinformation through powerful media in which our kids are growing, it is our responsibility to give them authentic cultural information instead of letting others do it with possible distortions. Doing so will give our children firm ground to stand on and be able to boldly face and answer popular questions like many gods, caste system, ...

If we don't do this, they will either never learn Hindu culture or learn it from non-Hindu people, and possibly have inferiority complex and low self-esteem; worse, they may feel alienated and feel ashamed of their roots, and may be easy targets for conversion. Further, without strong roots and foundation, they may fall prey to bad influences like drugs, vaping, and may have to face isolation, mental stress, peer pressure, etc.

So we need to make them aware and proud of their Hindu identity, roots, culture, religion, etc. We also need to develop in them a deep sense of unity, loyalty, solidarity, mutual respect and dignity; unfortunately, historically these have not been the strong points of Hindu community; one possible reason is the general lack of mutual respect and dignity that alienated some people who then joined the enemy to take revenge and brought extreme social damage; we want to change that.

Pathashala

Motivated by the foregoing, we have started a Hindu Sanskrutik Pathashala as an experiment in our neighborhood with overwhelming encouragement, participation, and support.

There are schools dedicated to religion, yoga, language, music, dance, but not to the entire scope of Hindu culture. So they miss out on creating Hindu identity and pride in our children.

Our Pathashala is not only a religious school, music school, math school, language school, etc., but it is ALL of these and more: (our rich) culture school, with the goal that our kids feel proud of their roots, heritage, and culture and become champions of all these for the future ("जपूया संस्कृति").

The name of this school uses the label "Hindu" for a reason; the common tendency is to shy away and label it as "Indian" or something else. However, "Indian" includes others also and so there is a risk of the school opening itself to including non-Hindu agenda on legal grounds.

Fortunately, Hindu is not a name to be shy about anymore; in fact, many states honor Hindu Community as cultured, smart, dedicated, peace-loving, hard-working, etc., and as having rich cultural legacy and making significant contributions to society. NC, GA, TX, OH, Michigan, Mississippi have declared October and Canada November as Hindu Heritage Month, while PA, CT, CA have declared Diwali as a State Holiday!

Hindu Sanskrutik Pathashala, an Experiment

(for our next generation)

Sadashiva Godbole

Examples of class topics:

India: Land of Hinduism, Gods, enlightened people, knowledge, civilized society, vibhuties in all fields.

Singing वंदे मातरम्, सुजलाम् सुफलाम् … for Bharat Maataa, common aaraties, etc.

संस्कृत वर्णमाला, ॐ, seven svaras, our scriptures like Geeta, Ramayan, ...

Our brilliant people: Shankaracharya, Dnyaneshvar, Kalidas, Savarkar, Ramanujam, Shakuntala Devi, Lata Mangeshkar, etc.

etiquettes: Pooja, temple, elders

Our faith, स्वस्तिक, Yoga, meditation, pranayam, …

Gayatri mantra, सूर्यनमस्कार, Shanti Mantra, ...

Scales: Paadhe

Our body (7 chakras, ida, pingala. Sushumna, Kundalini), relationship with physiological processes, ...

Our food, festivals, dress, music, dance, …

Ganesha festival, Navratri garbaa, raas, 6-day festival of Diwali

India map, rivers, planets, earth (connection with Varaah avatar), and months, Raashi, Nakshatra

Arts and crafts: Aakaash Kandil, make garland, Rangoli, ...

Simple daily recipes with demonstration: Dal, Chawal, Roti.

गवत्या

नेमकं काय करायचं?

करायचं इतकंच कि काहीच करायचं नाही. आपण फक्त तिथे असायच. पाहत राहायचं. ते मग जे समोर आहे ते, जुळतच जात आपल्याशी आणि आपण त्याचाच एक भाग बनून त्याच्याशी.

पोकळीं येतेच आयुष्यात पण तिला हि येऊन द्यावी. ती येते तशी जाते आणि ती जाणार असतेच तर ती जाण्यासाठी वेगळं काही करण्याची गरजच नसते.

आपण जिथे असतो तेच आपलं घर. आपण म्हणजेच आपलं घर. भिंती, छप्पर असतातच पण ते उंन-पावसापासन आसरा घेण्यासाठी. आपण आपल्यातच असलो कि, आपल्या घरात असल्यासारखे मग दुसरीकडे परक वाटेलच कशाला.

हे विश्व अफाटच आहे पण आपल्याला वगळून नाही, आपणही त्यात आहोतच हि भावनाच खूप भारी आहे. रात्र संपूच नये, दिवस उगवूच नये, असं वाटत, चांदण्या पाहण्यात आणि काहीच विचार मनात न आणण्यात आनंद आहे. चांदण्या निर्जीव नसतात त्या इतक्या लांबून हि त्यांचा प्रकाश आपल्याकडे पाठवत असतात, थांग सुद्धा लागत नाही इतका मोठा पसारा आहे आणि त्या पसाऱ्याचा आपण एक भाग आहोत हीच भारी गोष्ट आहे. आणि ती तेंव्हाच कळते जेव्हा आपण त्यात असतो आपल्या घरात असल्यासारखे..

आपली जिंदगी असते, सगळ्या सृष्टीत सामावलेली, शांतपणे भिडायचं तिला आपण. कुणाचा राग न धरता, कुणाचा हेवा न करता, सगळ्यांचं कल्याण होवो हीच इच्छा मनाशी. बाकी काहीच न करता शांतपणे पाहत राहायच. जे होत ते होऊन द्यावं , इशारे समजावे, हे इतकं केल कि आपण एकरूप झालोच.

मग कुठलीच भीती नाही कि संभ्रम नाही.. आणि फिकीर तर नाहीच नाही ...

गवत्या

समीर सावंत

नो चिडचिड डे

हल्ली खूप सारे आंतरराष्ट्रीय 'डे' साजरे करण्याची आपल्याला सवयच लागली आहे. कधी मदर्स डे, कधी फादर्स डे, कधी टिचर्स डे, कधी चॉकलेट डे, कधी व्हॅलेंटाईन डे, कधी फ्रेन्डशिप डे तर कधी वुमन्स डे. वर्षभरातील या 'डें' चा लेखाजोखा बघितल्यास जवळपास प्रत्येक दिवस कुठल्यातरी 'डे'साठी बुकिंग करण्यात आला आहे.

आपल्या संस्कृतीत देखील काय हो...आपण मंडळी कळत नकळत एकादशी डे, संकष्टी डे, शनी मारुती डे, सोमवार ते रविवार कोणत्या ना कोणत्या देवी देवतांचे सर्वच डे, वटसावित्री डे, चातुर्मास डे, काकड आरती डे, सोळा सोमवार डे, 21 निर्जळी संकष्टया डे, गोविंदा दहीकाला डे, शिमगा डे, धुळवड डे हे काही भक्तिमय आणि काही धांगड धिंगा उत्सवी "डे" वर्षभर साजरे करीत असतो. फक्त याला "डे" संबोधित नाही. खरे तर तेही "डे" च असतात असं माझं प्रांजळ मत आहे.

ही यादी न संपणारी आहे. पण विचार करा एवढे उपास तापासाचे व्रतवैकल्यांचे "डे" साजरे करून आपल्या आचार विचारात खरंच काही फरक पडतो कां. तर याचं उत्तर "नरो वा कुंजरो वा" असं अर्धसत्य आहे. धड हो नाही नि धड नाहीही नाही. मी तर म्हणतो माणसाच्या मूळ स्वभावात काहीSSSही फरक पडत नाही.

अहो "स्वभावाला औषध नाही" हे स्वीकारावेच लागते. ही म्हण उगाच नाही तयार झाली. तरी पण पथ्यपाणी सांभाळले तर औषध लागू पडते तसं स्वभावावर पथ्यपाणी असलंच पाहिजे की... कां असू नये?

परमेश्वराने माणसाच्या मेंदूत स्वभावाचं रसायन ओतताना परीक्षा नळीत रागीट, चिडचिडा, भावनाशील, संवेदनशील, संशयी, सावध, हट्टी, जिद्दी, आनंदी, हसतमुख, मिश्किल, विनोदी, शांत, समाधानी, चपळ, मौनी, स्वार्थी, उदार असे डीएनए चे लिक्वीड ड्रॉप्स टाकले असणार. त्यातूनच स्वभावांची भट्टी लागली असली पाहिजे.

मला वाटते आपल्याकडे अशा स्वभावांवर औषध म्हणून नो चिडचिड डे, नो भांडण डे, नो टोकाटोकी डे, नो हट्ट डे, नो टेन्शन डे, नो कम्प्लेंट डे, नो तुलना डे, मिश्किल गप्पा डे, स्माईल शेअरिंग डे, कौतुक डे, कृतज्ञता डे, औदार्य डे, खळखळून हास्य डे, कीप सायलेन्स डे...हे आणि अशा सारखे 'डे' साजरे करण्याची खरी गरज आहे.

घरोघरी कुटुंबामध्ये सर्रास म्हणजे 24x7 चिडचिड चालू असते याबाबत तुम्हाला काय वाटते.

आमच्याच घरात बघा ना! आज सकाळी सकाळीच सौ.स्मिताची चिडचिड चालू होती. माझ्याकडून बेडटी चक्क बेडवर सांडला. तो माझी शिंक न आवरता आल्यामुळे. नंतर नाश्त्याची तयारी चालू असताना गॅस सिलेंडर संपला. तिच्या चिडाचिडीत भर पडली. कुमार शिरीष आणि कन्या सोनाली आपापल्या मोबाईलमध्ये इतके गढले होते की ऑनलाईन गणिताचे क्लास अटेंड करण्याचे साफ विसरुन गेले. "माझे घरात अजिबात लक्ष नाही" असे म्हणून चिडचिड करीत मुलांचा राग तिने माझ्यावरच काढला. भरीत भर नेमकी मोलकरणीने दांडी मारली. भांडी स्वच्छ करताना आदळ आपट करीत चिडून तिने माझ्याकडे मोठ्ठे डोळे करून पाहिले.

आपली चाळीशी हरवली असे म्हणून वार्धक्यातला चष्मा नेहेमीच कपाळावर घेऊन हिंडणारे आजोबा (आमचे पिताश्री) आजींकडे जाताच (आमच्या मातोश्री) आजींनी चिड चिड करीत "जरा डोक्याचा वापर करा. पण ह्यांचे ना...पालथ्या घड्यावर पाणी." असा कालवा केला.

घराबाहेर देखील चिडण्याला अनेक कारणे असतात. शेजारच्या रमा काकूंचं सकाळी सकाळी तोंड पाहिलं की दिवस खराब जातो असं स्मिताचं मत आहे. आज नेमके तसंच घडलं. त्या मुरवण लावण्यासाठी सकाळी सकाळीच चमचाभर विरजण (दही) मागायला आल्या. आणि स्मिताने चिडचिड करीत चेहरा विरजणापेक्षाही आंबट केला. खरं तर ही किती शुल्लक वस्तू. पण "करांगुले वसते लक्ष्मी....प्रभाते करदर्शनम" ऐवजी प्रभाते काकू दर्शनम झाले.

आजोबा पेपर वाचण्यात गढले असतानाच शेजारचे पेंडसे आजोबा घरात घुसले. "फक्कड पैकी चहा पाहिजे. सौभाग्यवती स्मिताच्या हातचा चहा... म्हणजे अमृत." आधीच चिडलेल्या स्मिताची तोंड दाबून बुक्क्यांचा मार अशी अवस्था झाली. दुसरीकडे पेंडसे आजोबांनी आमच्या पिताश्रींच्या हातातील पेपर जवळ जवळ ओढूनच घेतला आणि "काय म्हणते महायुती आणि

महाआघाडी?" असे म्हणत पेपर वरुन आपल्या जाड भिंगाच्या चष्म्यातून नजर फिरवायला सुरुवात केली. आमचे पिताश्री आतल्या आत चिडले पण काय करणार. आलिया भोगासी असावे सादर.

बरं...स्मिताने नाईलाजाने केलेला फक्कड चहा पेंडसे आजोबांसहीत सर्वांनी ढोसला. जाताना पेंडसे आजोबा कोडी सोडवण्याचे पान काढून स्वतः बरोबर घेऊन गेले. याला काय म्हणावे. आमच्या आईसाहेबांची चिडचिड सुरु झाली. दुपारी पिताश्री झोपतात तेंव्हा आमच्या आईसाहेब कोडी सोडवण्यात दंग असतात. संध्याकाळी शिरीष आणि सोनाली यांच्यात टी. व्ही. लावण्यावरुन चिडाचिड झाली. शिरीषला टी 20 वर्ल्ड कप लावायचा होता तर सोनालीला महाराष्ट्राची हास्यजत्रा लावायचे होतं.

नो चिडचिड डे

एक दिवस महिला मंडळाच्या भिशीहून परत आल्यावर स्मिता हसून म्हणाली,"अहो sss आज आमच्या मंडळात भिशीची सोडत काढताना खूप टोकाटोकी झाली. इव्हीएम मशिनवर जसा संशय घेतला जातो तसा चिठ्या तयार करणाऱ्यावर देखील संशय घेतला गेला."

"अरेच्च्या...मग काय झालं. काही मार्ग निघाला कां?" मी विचारले.

"अहो...टोकाटोकीवरुन टीका टिप्पणी...त्यातून चिडाचिडी...

कुरघोडी... मग वाद वाढला. काहीजणी वसकन एकमेकांच्या अंगावर धावल्या. यातून काड्या लावणे... काड्या घालणे...आगीत तेल ओतणे...आगीतून फुफाट्यात...अखेर झिंज्या ओढण्याचेच बाकी राहिले."

"अरेरे...तुमचे भिशी मंडळ आहे की ढिश्यांव ढिश्यांव मंडळ आहे. भिशी मंडळात नेहेमी असेच होत असतं कां?. आता...रोज मरणार त्याला कोण रडणार."मी म्हणालो.

"आणखी ऐका काय झालं ते. भिशी फोडल्यानंतर मंडळात

पाठोपाठ गप्पाष्टककार सुप्रसिद्ध व्याख्याते डॉ.संजय उपाध्ये यांची मनःशांती आणि अध्यात्म यावर दोन तासाची कार्यशाळा आयोजित केली होती."स्मिता म्हणाली,"त्यामुळे महिलांचे हेवी वेट बॉक्सिंग थांबले. सारे कसे शांत शांत झाले. जोरदार वाऱ्याबरोबर उडालेली धूळ नंतर खाली बसावी तशा साऱ्याजणी चडीचूप झाल्या."

"अरेच्च्या sss चमत्कारच झाला म्हणायचा. बाकी पुढे काय झालं. डॉक्टरांचे मनःशांती व अध्यात्म थोडे थोडे तरी डोक्यात शिरलं कां या महामायांच्या?" मी पटकन जीभ चावून बोललो.

महामाया म्हणताच स्मिताने डोळे वटारले कारण ती पण त्यात आलीच ना. मात्र नंतर खळखळून हसत ती म्हणाली, "अहो sss ही डॉक्टरांची माया...त्यांनी जे प्रवचन दिलं त्याने सारा महिलावृंद मंत्रमुग्ध झाला. ब्रम्हानंदीच लागली साऱ्यांची."

"वाव... खरंच जादूची कांडी फिरली की काय?"मी म्हणालो.

"अहो sss मनःशांती वर त्यांनी महत्त्वाचं मार्गदर्शन केलं. आठवड्यातून एक दिवस शक्यतो सुटीच्या दिवशी सारे घरी असतात. त्यामुळे प्रत्येकजण सांगितलेला उपाय करताना पथ्यपाणी सांभाळू शकतो."

"हो कां...काय काय उपाय सुचविला त्यांनी?" मी

"त्यांनी वेळापत्रकच आखून दिलंय. या रविवारी "नो चिडचिड डे...पुढल्या रविवारी "नो टोकाटोकी डे" ...त्यानंतर "नो कंप्लेंट डे " अशी भली मोठी यादीच दिलीय त्यांनी."

"अच्छा तर आपल्या घरी या रविवारी "नो चिडचिड डे" सेलिब्रेट करायचा तर?... म्हणजे नक्की काय करायचं?" मी म्हटले.

"अहो sss सात्विक बोलायचं, सात्विक वागायचं, सात्विक खायचं, सर्व काही सात्विक गुण अंगिकारायचे." स्मिता.

"सात्विक बोलायचं म्हणजे काय करायचं. "मी.

"म्हणजे खरे बोलणे...प्रामाणिकपणे बोलणे. दुसऱ्याला त्रास होईल असे बोलणे टाळणे. शब्दांची निवड गोड, आदरार्थी असावी. शांत चित्त आणि सकारात्मक दृष्टिकोन ठेवून जीभ आणि मन यांच्यावर नियंत्रण ठेवणे."

"बाप रे... असं वागायचं तर बैलासारखी वेसणच घालायला हवी मनाला आणि चित्ताला." मी.

"अहो sss मन करारे प्रसन्न हा उपाध्ये सरांच्या चिंतन विषयाचा गाभाच आहे तो." स्मिता म्हणाली.

"काय गं ...आणि सात्विक वागायचं म्हणजे काय करायचं."माझा नवा प्रश्न.

"सात्विक वागायचं म्हणजे कोणत्याही फलाची अपेक्षा न करता निष्काम कर्म करणे, संयम राखणे, विनम्र रहाणे, विवेकी वागणे, परोपकार करणे. सात्विक वागण्याने मनाची शुद्धता आणि सकारात्मकता वाढते."स्मिताने कार्यशाळेतून बरेच ज्ञान उचललेले होते त्याची चुणूक तिच्या बोलण्यातून दिसत होती.

"आणि सात्विक आहाराबद्दल काय काय म्हणाले ते?" मी पुन्हा विचारले," म्हणजे कच्च्या पालेभाज्या, गाजर, काकड्या, खजूर, गुडदाणी असं काही खायला सांगितले कां त्यांनी?"

नो चिडचिड डे

"तेही ऐका...ताजे नैसर्गिक अन्न...म्हणजे ताजी फळे, ताज्या भाज्या, संपूर्ण धान्य, डाळी, कडधान्ये, शुद्ध तूप, दूध, दही, मध आणि सुकामेवा खाणे. सात्विक आहारामध्ये राजसिक आणि तामसिक पदार्थ खाणे वर्ज्य." स्मिता.

"आता हा पदार्थ राजसिक आणि तामसिक आहे हे कसं ओळखणार?" माझ्या मेंदूत रजोगुण आणि तपोगुण हे दोनच शब्द कसेबसे लोड केलेले आहेत. अर्थ समजण्या पल्याड गेलेले.

"राजसिक म्हणजे मनाची अस्वस्थता वाढवणारे आणि तामसिक म्हणजे आळशीपणा, सुस्तपणा वाढवणारे. तिखट, तेलकट, मसालेदार, जास्त तळलेले, शिळे झालेले आणि मांसाहारी पदार्थ, तसेच कांदा, लसूण आणि मशरुम हे पदार्थ वर्ज्य." स्मिताचा खुलासा.

"अगं मग खाण्याचे शिल्लक तरी राहिले काय. हे वर्ज्य...ते वर्ज्य... म्हणजे काळया पाण्याची शिक्षा आहे की काय?...तिखट मीठ न टाकलेली भाजी, कांजी, निकृष्ट पोळी, कडबा, गवत असले काही खायचं कां?."मी म्हणालो.

"काय तरीच काय...तुम्हाला सेल्युलर जेलमध्ये बंद करून टाकल्यासारखे बोलताय. अहो...प्रयोग केल्याशिवाय त्याची सिद्धता कशी कळणार. या रविवारी आमच्या भिशी मंडळाने प्रत्येकाच्या घरी "नो चिडचिड डे"सेलिब्रेट करायचा असे जाहीर केले आहे. तर व्हा तयार..." स्मिताने घरात जाहीर घोषणा केली.

"स्मिता...घरात सगळ्यात जास्त चिडचिड कोण करीत असेल तर ती तू sss बघू या. घोडामैदान जवळ आहे." मी हसून म्हणालो.

माझ्या या कमेंटवर स्मिता चिडलीच...चिडणार नाहीतर काय करणार. पण आज चिडण्याचा तिला हक्क आहे. रविवारचे रविवारी बघू.

रविवार उजाडला. सकाळी सकाळीच स्मिता उठली. माझा बेड टी आनंदात घेऊन आली. "गुड मॉर्निंग डिअर" मोठ्या गोड आवाजात तिने मला "डिअर" म्हटले. माझ्याबरोबर तिने चहा देखील शेयर केला.

हळू हळू सारे जण अंथरुणातून सावधपणे उठले. हो कारण "नो चिडचिड डे" साजरा करायचा होता ना. आजोबांनी मिचमिचे डोळे करीत आजींना "गुड मॉर्निंग" केले. त्यांनी आजीला फ्लाइंग किसही दिला. लाजून चूर झालेल्या आजीने कसेबसे गुड मॉर्निंग म्हटले.

आजोबा देवपूजा केल्याशिवाय चहा घेत नाहीत. आजीही षोडशोपचार पूजेची तयारी करण्यात व्यग्र असते. ते सोवळ्यात येण्यापूर्वीच आजीने ताम्हण, पळी पंचपात्र न आपटता दिले, बैठकीचा पाट आवाज न करता मांडला. वस्त्र, कलश, गंध, अक्षता, तुळशीची पाने, फुले चांदीच्या ताटात सावकाश ठेवली. दूध..दही.. तूप..मध.. साखर यांचे पंचामृत तयार करताना रोजच्या सारखी अजिबात चिडचिड आणि खळखळ

केली नाही.

शिरीषने तोंडांत टूथब्रश कोंबुनच गुड मॉर्निंग केले. स्मिताने न चिडता त्याचा दोष टिपून त्याला मऊ आवाजात समजून सांगितले. सोनालीने तिच्या बेडरूम मधून बेडटी ची ऑर्डर दिली. पप्पा रोज बेडटी आधी घेतात आणि दात नंतर घासतात. मीही रोज बेडटी घेणार. स्मिताने तिला प्रेमानं बेड टी नेऊन दिला. आणि न चिडता माझ्याकडे पाहून म्हणाली,"उद्यापासून तुझ्या पप्पांच्या हातात आधी कोलगेट टूथब्रश आणि नंतर "टेबल टॉप टी" देईन बरं. बेड टी बंद. "

अंघोळीला नेहेमीप्रमाणे मी टॉवेल न्यायचे मुद्दाम विसरलो. पण स्मिताने चिडचिड न करता माझा टॉवेल बाथरुममधून बाहेर काढलेल्या माझ्या हातावर अलगद ठेवला. एरवी हात पिरळल्याशिवाय टॉवेल मिळत नाही.

एकूणच दिवसाची सुरवात चिडचिड न करता झाली. कुणीही रजोगुण, तपोगुण उधळले नाहीत.

नाश्त्याला रविवारी इडलीडोसा असतो पण स्मिता रात्री पीठ भिजवायचं विसरली. तिनं चक्क शॉर्ट कट मारुन दही,पोहे,गूळ यांची स्मूदी सगळ्यांना वाढली. हा प्रकार एकतर गिळगिळीत होता त्यात भर म्हणून सोबतीला वाटीभर पाण्यात भिजवलेले मधमिश्रित ओट्स प्रत्येकाला दिले. चटक मटक खाणाऱ्या प्रत्येकाने तोंड वेडेवाकडे केले. एरवी शिरीष आणि सोनाली यांनी आंबुस कमेंट केली असती आणि स्मितानं "मुकाट्याने गिळा" म्हणून दम भरला असता.

आजी आजोबा मात्र "पचायला हलकं आहे बरं कां हे." असं म्हणून एक नंबरची पसंती दिली. स्मिता मला उद्देशून म्हणाली,"काय हो sss आवडला कां नाश्ता!" मला अर्थात ती टोचून बोलत होती हे न समजण्याइतका मी दूधखुळा नव्हतो. पण चेहऱ्यावर सात्त्विक भाव दाखवित मी अंगठा आणि तर्जनीचे बोट जुळवीत उरलेल्या तीन बोटांचा मोर पिसारा खुलवून "एकदम फर्स्ट क्लास" असं म्हणून दाद दिली.

नो चिडचिड डे

स्मिता म्हणाली,"आता रोजच आपण वेगवेगळ्या प्रकारची स्मूदी खाऊ या. एकदम सात्विक फुड" मी त्यावर छान...छान... असा शेरा मारला.

शेजारचे पेंडसे आजोबा अगदी नाश्त्याच्या चहाच्या वेळी उपटले. खरं म्हणजे हा शब्द आज तरी वापरणे प्रसंगोचित नाही. पण माझे "स्वगत" समजा. आमच्या पिताश्रींनी मोठ्या मनाने घडीही न मोडलेला पेपर त्यांच्या हातात आनंदाने दिला.

"काय म्हणते महायुती?" पेंडसे आजोबांचा गुळगुळीत झालेला नेहेमीचा प्रश्न.

"आमच्या घरात आज आमचीच महायुती झाली आहे. नो चिडचिड डे चालू आहे." मी कौतुकाने म्हणालो.

"तरीच आमच्या सुनबाईने देखील आज खास गवती चहा

पाजला. "

"काका ...बरोबर आहे. आज आपण गवत खाऊन राहायचे.

कच्च्या पालेभाज्या, कंदमुळे खाऊन दिवस साजरा करायचा." मी म्हणालो.

एकूण भिशी मंडळाच्या सर्व सदस्य महिलांकडे "नो चिडचिड डे" ने बाळसे धरलेलं दिसत होतं. आमच्या मातोश्रींनी स्वखुशीने पेपरातले कोड्याचे पान काढून पेंडसे आजोबांना दिले. आजींना खुश करण्यासाठी शिरीषने त्या पानाची स्कॅन कॉपी गुपचुप आधीच काढून दिली होती. सोनालीने स्मिताला मदत म्हणून खास मसाला चहा करून सर्वांच्या पुढे मांडला.

पेंडसे आजोबा म्हणाले, "अगं सोनू...तुला बघायला पाहुणे येतील तेंव्हा चहा पोहे करायलाच लागतील. आता तुझे दिवस आईकडून लाड करून घेण्याचे आहेत."

रविवारी लंचला हमखास पापलेट, कोळंबी फ्राय किंवा सुरमई, हलवा यांचा मेनू असतो. सोबतीला खास सोलकढी असते. पण आज स्मिताने नॉनव्हेज वर्ज्य म्हणून जाहीर केले. आता मेनू कोणता हे तिने गुलदस्त्यातच ठेवले.

दुपारी तुळशीची सुगंधी पाने टाकलेले... गूळ-लिंबाची गोडी असलेले आणि बर्फाचं एक क्यूब टाकलेले सरबत तिने टेबलावर मांडले. एरवी ती मंचाओ सूप किंवा हॉट अँड सोअर सूप तयार करते.

नंतर तिने तुपात परतलेले कमी मीठ टाकलेली मूग आणि तांदूळ...अशी सौम्य खिचडी वाढली. हो, बीपी कंट्रोल व्हायला हवा ना. आणि काकडी, गाजर, दही यांची प्रेमळ कोशिंबीर दिली. थोडा स्मोकी फ्लेवर असलेला फुलका दिला. खरं तर तो करपलेला फुलका होता.

सोबतीला स्वीट म्हणून माव्याचा पेढा टाकलेले दूध दिले. कारण श्रीखंडाने आणि बासुंदीने सुस्ती येऊन तामस गुण वाढला असता. कांदा, लसूण विरहित पडवळीची अर्धी कच्ची भाजी तिने ताटात वाढली होती. भाजीचा अवतार ओळखणे बुद्धीचातुर्याच्या पलीकडचे होते.

"अगं sss छान स्वयंपाक केलास पण तो केळीच्या पानावर वाढला असतास तर अधिक सात्विक झाला असता." मी टोमणा मारला असला तरी स्मिताने अजिबात चिडचिड न करता म्हणाली,"अहो...प्लास्टिकची हुबेहूब पाने, फुले, गुच्छ जसे बाजारात मिळतात तशी प्लास्टिकची हिरवीजर्द केळीची पाने बाजारात आली की रोज ताट लावण्याऐवजी पानं लावू आपण." सर्व जण माझ्याकडे पाहून फिदीफिदी हसायला लागले.

रात्रीचे भोजन दिवे लागणीच्या आधी म्हणजे सात वाजता दिले जाईल असी स्मिताने फर्मानच काढले. आजींनी देखील "आमच्या वेळी दिव्यात वात आणि ताटात हात" असंच होतं असं म्हणून अनुमोदन दिलं. "लवकर जेवावे...लवकर झोपावे...लवकर उठावे." असं म्हणून आजोबांनी देखील पाठराखण केली.

"आजोबा कशाला उद्याची बात. निवांत उठावे. उद्या काही कुठला "डे" सेलिब्रेट करायचा नाही." शिरीष म्हणाला.

माझी त्याला मनातून संमती होती. फक्त वाद टाळण्यासाठी तेरी चूप मेरी चूप असा पर्याय निवडला.

आजींनी देवापुढे निरंजनाची वात पेटवली. शिरीष आणि सोनालीने दिव्या दिव्या दीपत्कार म्हणून आजतरी टाळ्या वाजवल्या. उद्याची टाळ्या, घंटी वाजवण्याची नो गॅरंटी.

प्रत्यक्ष डिनरच्या ताटात भाज्यांचे साधे सूप, वरईच्या तांदळाचा भात, तेल, तिखट, कांदा, लसूण न टाकता वाफवलेला दुध्या भोपळा आणि उपवासाला करतात तशी शेंगदाण्याची आंबट गोड आमटी वाढली होती. सर्वकाही गोड मानून आणि आचमन करून "वदनी कमळ घेता, नाम घ्या श्रीहरीचे" ही प्रार्थना आजोबांनी म्हटली. अशारितीने मुकाट्याने यथेच्छ भोजनाचा सात्विक लाभ घेतला.

नो चिडचिड डे

रात्री सर्वजण नो चिडचिड डे च्या रम्य स्मृती अनुभवीत

लवकर झोपी गेले. झोपताना मात्र प्रत्येकाच्या हातात स्मार्टफोन होता. पण त्याबद्दल कुणीही चिडचिड केली नाही.

दुसऱ्या दिवशी उजाडताच स्मार्टफोनच्या व्हॉट्सअॅप मध्ये आंतरराष्ट्रीय "फास्ट फूड डे" असल्याची घोषणा शिरीषने केली.

ब्रेक फास्ट, लंच, डिनरला कोणाला काय हवंय हे विचारुन घेत स्वीगी आणि झोमॅटोमध्ये मध्ये मी ऑर्डर दिली.

चीझी पिझ्झा, डबल चीझ बर्गर, फ्रेंच फ्राइज, मोमोज, चायनीज मांचुरियन, चिकन विंग्ज, चिकन लॉलीपॉप, चिकन पॉपकॉर्न, कॉम्बो मील्स या साऱ्या पदार्थांनी "फास्ट फूड डे" साजरा करण्यात आला.

विशेष म्हणजे आजही कुणी चिडचिड न करता खाण्याचा आस्वाद घेतला. आजी आजोबा देखील अलीकडे फास्ट फूड खाण्यात पारंगत झाले आहेत.

तिसऱ्या दिवशी मात्र स्मिता बाणेदारपणे हात उंचावून आणि तर्जनीच्या बोटाने निर्देश करीत लोकमान्य टिळकांसारखे म्हणाली," चिडचिड करणे हा माझा जन्मसिद्ध हक्क आहे आणि तो मी अमलात आणणारच."

आटपाट नगरातली साठा उत्तराची नो चिडचिड डे कहाणी पाचा उत्तरी सुफळ संपूर्ण.

लेखक

सुरेशचंद्र वाघ

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

24 May 2025

I Landed 6.30 am at KEF airport.

Mayuresh with families joined around 8.30 am

Keflavík Skaftafell

Day 1. --Blulgoon

आम्ही विमानतळावरून गाडी भाड्याने घेऊन blul lagoon ला गेलो.मुक्ता आमची ड्रायवर. नवीन जागा गाडी पण Land cruiser, रोजच्या सवयीतली नाही तरी गाडी चालवण्यात अगदी सहजता.

Iceland.चा पहिला दिवस.

The Blue Lagoon is a geothermal spa located in the heart of the Reykjavik is UNESCO Global Geopark in Iceland. It's water was honored as one of the 25 wonders of the world by National Geographic in 2012. This stunning lagoon holds six million liters of geothermal seawater, which is naturally renewed every 40 hours. The lagoon is shallow, with an average depth of 1.2 meters (about 4 feet) and a maximum depth of just over 1.5 meters (about 5 feet). The average temperature of the water is a warm and inviting 37-39°C (98-102°F), perfect for bathing in Iceland's cool climate.

The water in the Blue Lagoon is unique due to its rich content of silica, algae, and minerals, giving the lagoon its famous milky blue appearance. These components have skin-healing and rejuvenating properties, distinguishing the Blue Lagoon from any other spa in the world.

तेथे जाताना रस्त्याच्या बाजूंना नांगरल्या सारखे lava rocks क्षितिजा पर्यंत दिसतात.

Blue Lagoon ला पोहचतो तेंव्हा बाजूनी दुधाची नदी वहातेय असे निळसर पाणी दिसते thermal water यातली silica clay gives the water milky texture and sunlight gives blue shade to it. पाणि नैसर्गिक गरम असते वाफाळत्या चहा सारख्या वाफा बाहेर पडत असतात.

या निसर्गाला Comercial touch देऊन सुंदर जागा निर्माण केली आहे.रोज हजारो लोक याचा आनंद लुटतात.

एकदा आत जाताना मनगटावर टॅग (कडे) घातले की सगळ्या सोयी टॅग scan केला की मिळतात ठिक ठीकाणी मदतनीस तत्पर असतातच.स्वच्छ मोठे टॉवेल,रोब, सामान ठेवायला मोठे लॉकर असतात.आम्ही रिसॉर्टच्या आत जाईपर्यंत प्रचंड वारा,थंडी, मधूनच पडणारा पाऊस होता.

पुढे दिसणाऱ्या पाण्यात जायला जरा धाडस गोळा करावे लागते.

गळ्यातले,कानातले (पाण्यातल्या मिनरल्स मुळे खराब होऊ नये म्हणून) काढायला सांगतात

Swimming suite घालून शॉवर घ्याययचा.शाम्पू,कंडिशनर, गरम पाणी सगळे असते.मग दारातून बाहेर पडून पुढच्या पांढर्या -निळ्या वाफळणार्या पाण्यात जायचे.

जायच्या आधी 10/15 पावले चालून अती गारठ्यातून गरम पाण्यात शिरायणे जरा बिचकायलाच होते. त्या ऊबदार पाण्यात गेल्यावर काय वाटते ते अनुभवायलाच हवे.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

गरम पाण्यात बागडताना एका बाजूला ड्रिंकचा बूथ, एका बाजूला सोना बाथ,एका

बाजूला चेहऱ्यावर mask लावण्याची सोय अशी मजा करत blue lagoon चा संस्मरणीय आनंद दोन अडिच तास लुटला.

पाण्यातून बाहेर आल्यावर पुन्हा शॉवर घेऊन तीन /चार कपडे एकावर एक घालून,जॅकेट चढवायचे. ओले कपडे छोट्या Drier मधे एका मीनीटात पिळून काढता येण्याची सोय आहे. सगळे व्यवस्थापन अतीशय शिस्तबद्ध आणि मदतीला हसतमुखाने तयार असणारे मदतनीस अजून काय हवे.

तेथे जेवून ताजे तवाने होऊन पुढे

जवळच्या Reyjavik या राजधानीच्या गावात B & B मधे मुक्कामाला निघालो.

आत्ता पर्यंत 6° तपमान आणि भरपूर वारे होते पाऊस नव्हता.

आम्ही नऊ जण राहू शकू असा मोठ्ठा apartment होता. तेथे जायच्य आधी बाहेर जेवण करुन दुसऱ्या दिवशीच्या breakfast करता दूध,ब्रेड,अंडी,फळे,cold meat इत्यादी खरेदी केली.

हे सगळे करे पर्यंत रात्रीचे दहा वाजून गेले होते. इथे गावात शिरताना पाऊस लागला.

सगळेच आदल्या रात्रीचा प्रवास करुन पहाटे तेथे पोहचलो होतो. It was long day for all of us.

तरीही मस्त तरतरीत होतो.

रहायची जागा व उबदार बेडस्

बघून तर एकदम खूष झालो. रात्रीच्या लख्ख ऊजेडात गप गुमान झोपलो. 22/23 तासांचा दिवस.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

Tectonic plates

Day 2: Golden Circle704 634 3021 uWonders (May 26th)

दुसऱ्या दिवशी आम्ही Reykjavik हून east to west असे golden circle loop केले. Þingvellir National Park: Witness the continental drift between the North American and Eurasian tectonic plates.

Þingvellir is a remarkable geological site where you can see the separation of the tectonic plates: Eurasian and North American. It is one of the few places on Earth where this movement can be seen on land. The Mid-Atlantic Rift or Ridge, which runs through Iceland, marks the boundary between the two plates

फोटोत geological separation स्वच्छ दिसतय . दोन्ही बाजूला असे एवढे अजस्त्र दगड एकावर एक ठेवल्या सारखे दिसत आहेत. याची रुंदी हळू हहळू विस्तारत आहे. भूकंपाने जमीनीवर मोठाल्या भेगा पडलेल्या दिसतात तसेच काहिसे volcano मुळे जमीनीच्या वर झाले आहे.कित्तेक शतकापूर्वी भारताचे दक्षिण टोक व दक्षिण अफ्रीको असे एकमेकाला जोडलेले होते. Tectonic plates मुळे ते विभागले गेले. पृथ्वीवर अशा मेजर नऊ tectonic plates आहेत.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

Geyser

- Geysir Geothermal Area: Marvel at Strokkur geyser erupting every few minutes.

जमिनीतून दर 4/5 मीनीटाने गरम पाण्याचे उंचफवारे / कारंजे जमिनीतून येते.हे सगळे Geothermal चे प्रताप

ठिक ठिकाणी लहान मोठी Geyser लांबवर दिसत असतात. छोटे खड्डे दिसले तर त्यात पण पाणि उकळताना दिसते.

इथून पुढे आम्ही गेलो मोठा धबधबा पहायला. मधल्या गाडीच्या प्रवासात बरेच वेळा पाऊस होता. इतका

शहाणा पाऊस म्हणजे देवाचीच कृपाच होती. नाहीतर मग आमचे अवघड होते. रस्त्यात ठिक ठिकाणी निसर्ग पहाण्याकरता view points आहेत. इथे दूर पर्यंत सगळीकडे खडकाळ जमीन आणि डोंगर रांगा. मधेच लांबवर एखादे छोटे गाव दिसते रंगी बेरंगी घरे लक्ष वेधून घेतात. क्वचित ठिकाणी हिरवी कुरणे झाडे दिसायची तिथे मेंढ्या त्यांची गोड पिल्ले, घोडे पण बरेच दिसले. ग्लेशीयरस् मधे एक पांढरा कोल्हा दिसला. तिथल्या लोकरीची खासियत अशी की पावसात त्याचे कपडे ,स्वेटर बाहेरुन ओले झाले तरी आतून कोरडे रहातात.. त्यामुळे महाग असतात असे कळले.

घोडा कामाचा राहिला नाडी की त्याचे मांउस स्थानिक लोक खातात.

Gullfoss waterfall -Cascading over 98 tires

It is located in the canyon of the Hvita river in southwest Iceland

105 फूट उंचीचा धबधबा मधे काही अंशात दिशा बदलतो. ऊन असेल तर या दुसऱ्या भागात मोठ्ठे अर्ध गोलाकार इंद्रधनुष्य दिसते. आम्हला अगदि परतीच्या वाटेवर छान दिसले. बरेच वर चढून जावे लागते. पाया खाली सगळा दगड ,पाण्याचे तुषार जे वरती येतात त्यामुळे ओले असल्याने घसरुन पडायची भिती असते. water-proof -shoose, jacket,pant, gloves घालून सजले होतो म्हणूनच निभाव लागला नाहितर एवढ्या थंडित काकडलोच असतो. मुक्ता/ मयुरेश कायम आजूबाजूला होते, सावनी सुधा खूप काळजी घेत होती. माझ्या हातात पाण्याची बाटली, बॅग असेल तर कुठे वर खाली अवघड वाट असेल तर लगेच ते मागून स्वत:कडे घ्यायची.

धबधब्यावरुन नजर हटत नव्हती. सगळे मोहक दृष्य नजरेत मावत नव्हते.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

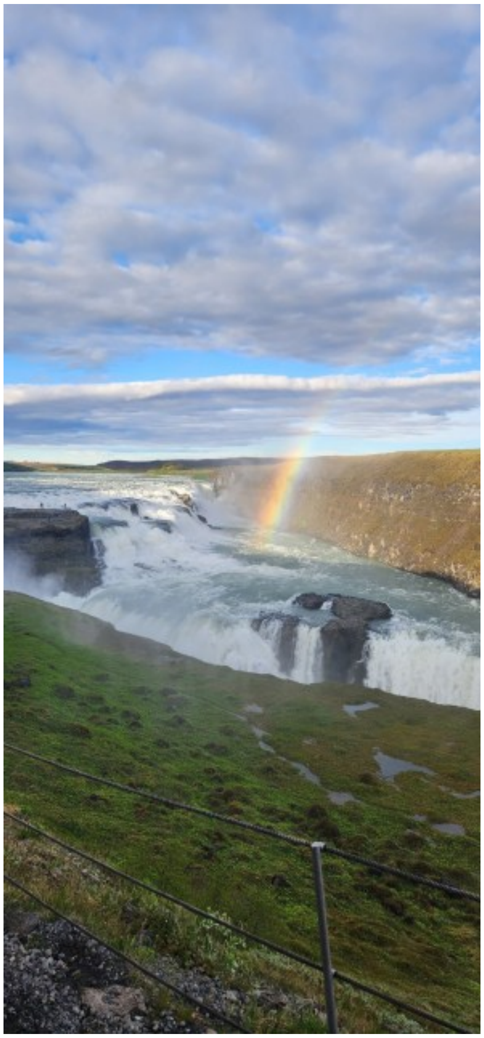

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

आज मी 19000 पावले चालले. पण हवेत नक्कीच जादू असावी. अजिबात थकवा जाणवत नव्हता. नवीन दिवसा करता उद्या तयार.

Day 3: South Coast Adventure (May 27 th)

.Kerio crater —is a volcanic cone that collapsed and filled with water after an eruption about 6500 years ago. You can walk down up to the water,

1-photo —-At the top of the crater

2 photo—at the bottom

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

Getting down near the water ,a beautiful reflection of the sky in the water.

आज आम्ही आमचा दोन दिवसाचा Reykjavik चा मुक्काम संपवून golden circle west side असलेल्या Keri's crater बघायला आलो. नंतर आणिक एक धबधबा पाहून रात्री 8/9 पर्यंत Vick या गावातल्या आमच्या दोन दिवसाच्या घरी रहायला जाऊ. ही घरे फार सुरेख होती. मोठी, सर्व सोयी असलेली सुबक सुंदर,

बाजूला प्रसन्न निसर्ग. दिवस भराचा थकवा जाणवत नाही, क्षणात जातो.

तर हे volcano मुळे तयार झालेले तळे (crater) वरती कडेने चालता येते तसेच खाली असलेल्या नीळ्याशार पाण्या पर्यंत उतरुन खाली जाता येते. वरच्या आकाशाचे पडलेले प्रतिबिंब फारच सुरेख दिसते . सभोवतीच्य तांबड्या मातीच्या वर जाणाऱ्या कडा आणि वर मोकळे आकाश. काठांवर शांत बसून रहवेसे वाटते. आम्ही आमच्या मर्जीचे मालीक होतो कुठेही घाई गडबड न करता मन भरेपर्यंत थांबून आनंद घेत होतो. पुढे जायच्या आधी जेवून मग परत गाडीचा प्रवास.

रस्ते एकेरी असले तरी बीन खड्यांचे होते. बाजूला बघायला नवलाई होती.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

पुढचे ठिकाण—

Seljalandsfoss Waterfall: Walk behind this majestic waterfall.

हा धबधबा वरुन सरळ खाली कोसळतो.पुढून उजव्या बाजूने आपण छान प्रदक्षिणा घातल्या सारखे त्याच्या पुढून मागे जाउन पुढे येऊ शकतो. थोडे अवघड आहे पण तिच तर मजा आहे. थंडी हा तर तीथला स्थाई भाव आहे पण अंगात वरुन रेन जॅकेट, रेन पॅंट्स, waterproof gloves ,waterproof shoes असा सगळा जामा नीमा करून जाणेच योग्य. नाहीतर शक्यच नाही. Fall च्या जवळ जाताच पाण्याचे तुषार अंगावर नाचायलाच लागतात.

2/4 फूट रुंदिची वाट ओलीआणि निसर्डी आहे. पाउल जपूनच टाकावे लागते. तरीही हा अनुभव भन्नाट आहे. माझ्या पुढे मागे मयुरेश मुक्ता होतेच नातींना मदतीची गरज नव्हती.

शेवटच्या फोटोत मी धबधब्याचे पाणि पडतय त्याच्या पुढे 10/12 फूटावर उभी आहे. माझ्या भोवती पूर्ण गोलाकारात दोन ईंद्रधनुष्य होती. आता सांगा हे कधीतरी विसरणे शक्य आहे का?

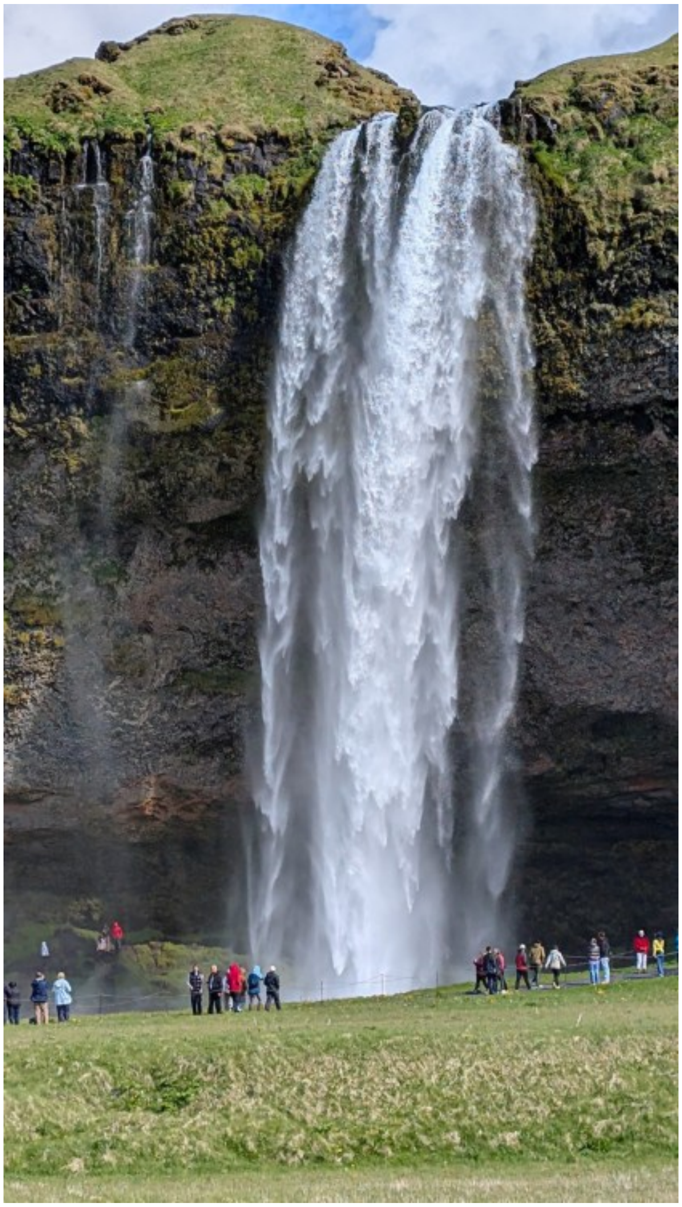

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

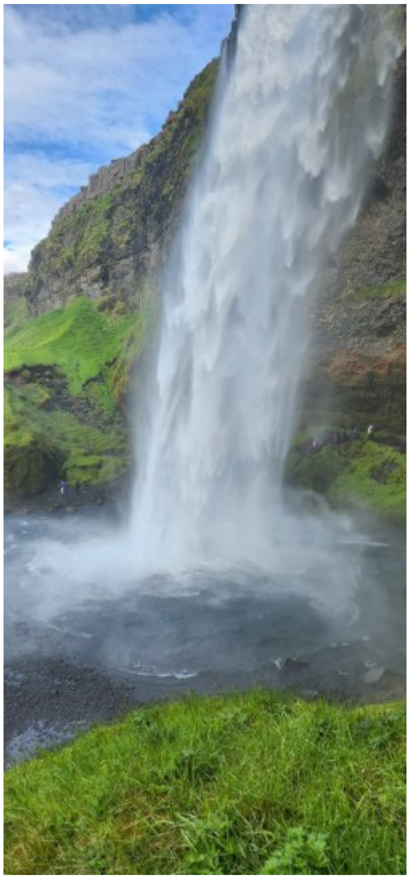
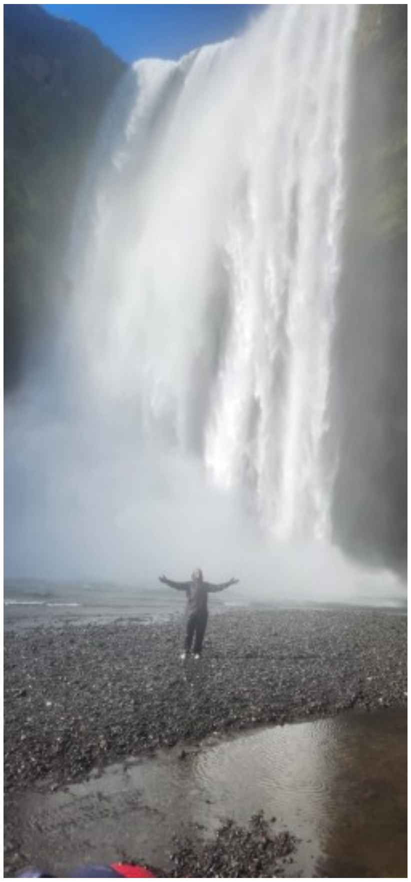

असे तीसर्या दिवसाचा आनंद घेऊन आम्ही जेवून आमच्या मुक्कामी जायला निघालो. धुवांधार पाऊस वाटेत लागला. अंतर बरेच होते. घरी पोहचे पर्यंत पाऊस थांबला होता. आणि आम्हाला दिसला "पफीन"" छोटा काळा, पांढरा ,पिवळ्या चोचीचा त्यांचा राष्ट्रीय पक्षी. नंतरही तो अधून मधून भेटत राहिला .

Day 4: Skaftafell & Jokulsarlon Glacier Lagoon (May 28th)

- Guided hiking on Glacier. And ice cave. It took 3 hours for whole trip. Unique blak glacier.
- हा डोंगर आहे त्याच्या पायथ्यापासून आमच्या hiking ला सुरवात झाली. त्याआधी waterproof shoes च्या खाली चालायला सोपे व्हावे बर्फा वरुन घसरु नाही म्हणून microspikes लावले होते. Volcano शांत झाल्यावर जी राख पसरते त्यामुळे हे ग्लेशियर काळे आहे. which makes this unique.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

- चढताना उतरताना एका लाईनीत जात असतो. मधे मधे बर्फ वितूळून वहाणारे ओढे लागतात त्यावर लाकडी पूल असतात. या फोटोत पुढे पूल दिसतोय. Maintenance team सतर्क असते. पुला खालचा बर्फ वितळत असतो, तसे झाले तर लगेच त्यावर काम केले जाते. ठिक ठिकाणी चढावर आधारा करता दोरी बांधलेली असते. फोटोत दगडासारखे काळे दिसतय तो सगळा बर्फच आहे.

मी आणि सावनी on the hike

Many ice caves are formed by the erosive action of subglacial river as they flow out from the glacier

Ice caves are not static feachers. They change, especially with the seasons, as meltwater flows change and ice melts and refreezes

This process is particularly active during warmer months.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

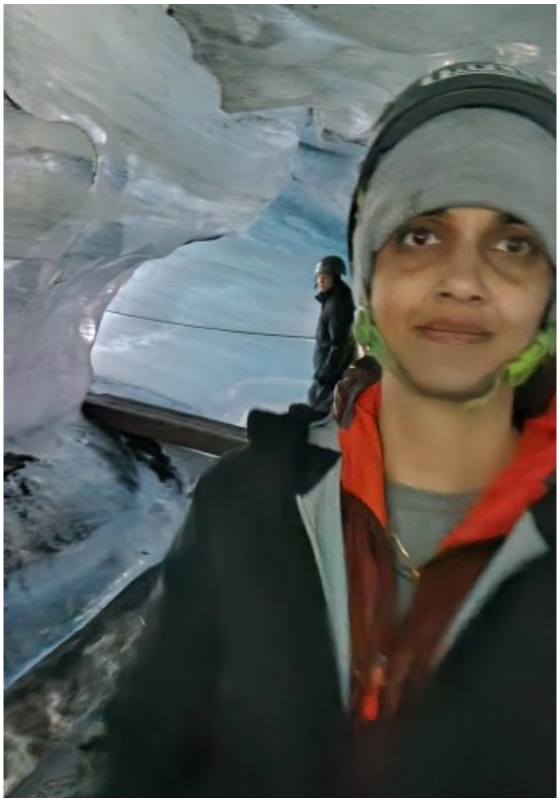

मी

मुक्ता

कोण आहे सांगायची गरज नाही. आम्हाला या पेक्षा जास्त मागे जाता आले नाही पण इंद्रधनुष्य सगळे फोटोत आले नाही.

मयुरेश, सलोनी, शैला,मुक्ता,सावनी.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

आमची गाईड.

ही दर वर्षी ग्रीस हून येते. तिला हायकिंगची आवड होती. तिने training घेतले. रोज दोन ते तीन ग्रूप घेऊन जाते. 13 वर्ष ती नर्स होती. पण आता इथे आवडीच्या कामात खूश आहे. पूर्ण वेळ माझ्या बरोबर होती.

आम्ही परत आलो आणि जेवायला गेलो.

Iceland मधे जेवणाचे हाल अजिबात झाले नाही खूप महाग पण पोट आणि मन तृप्त व्हायचे.

इथून पुढे आणिक एक fall पहायला जायचे

Skaftafell-

हा आम्ही पाहिलेला तीसरा धबधबा, सरळ खाली पडणारा. त्याच्या पायथ्या पर्यंत जाता येते. वरती उडणार्या थेंबांमधे भिजून चिंब होतो.

दुसर्या फोटो आहे - याच्या बाजूने आपल्याला 537 पायर्या चढून वरती जाता येते .तिथून खाली पडणारे पाणी आणि बाजूचा हिरवा गार परीसर पाहून वर येताना झालेली दमछाक विसरायला होते . सुंदर परीसर पाहून परत तितक्याच पायर्या उतरायला सुरवात.

असा हा चवथा दिवस मनात साठवून नवीन मुक्कामी Vick ला जाऊन विश्रांती घेतली.

Day 5: Reykjavik (May 29th)

.Diamond Beach: Enjoy the unique scenery of icebergs on the black sand.

● Dyrhólaey Arch: Hike to this natural arch with stunning coastal views.

● Reynisfjara Black Sand Beach: Experience the dramatic black sand beach with basalt columns and powerful waves.

आज आम्ही सकाळी आमचा बोरीया बिस्तर आवरुनच या Vick मघल्या टुमदार घरातून बाहेर पडणार होतो.

आमच्या बरोबर मयुरेशचा मित्र अर्शद -कवीता, कवीताची आई आणि मुलगी होते.

Vick हून Reykjavik च्या वाटेवर बर्याच ठिकाणी उतरुन डोळ्यात सामावलेलं एवढा निसर्ग पहात जात होतो.

लांबवर पसरलेला पांढरा शुभ्र glacier सतत वेगवेगळ्या रुपात दिसत होता.

आता खालचा फोटोत दिसेल पाण्यात पडलेले glacier चे सुरेख प्रतिबिंब

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

आम्ही Diamond beach ला आलो आणि आमचे नशीब जोरावर होते. स्वच्छ ऊन आणि भरपूर हिमनग ग्लेशियर पासून सुटून समुद्रात जाण्याकरता जणू आमची वाटच बघत होते.

पाण्यातून वहात येतान हे पांढरे हिमनग नीळे दिसतात. त्यांच्यावर सूर्य प्रकाश पडतो तेंव्हा किरणांमधला निळा रंग सोडून बाकी रंग हिमनगामधे absorb होतात त्यामुळे ते नीळे दिसतात. हळू हळ् पाण्या बाहेरचा हिमनगचा वरचा भाग सागरात एकरूप होतो . सूर्य प्रकाशात हिऱ्या सारखे चमकतात म्हणून हा Diamond beach

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

इथून पाय निघत नव्हता. आम्ही इथून पुढे

Dyrhólaey Arch: Hike to this natural arch with stunning coastal views. पहायला black sand beach वर आलो.

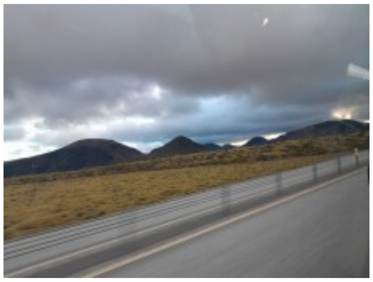

इथून पुढे Reykjavik गाठेपर्यंत चात तासाचा प्रवास होता. पोहचे पर्यंत अकरा वाजत आले होते. सूर्य अजूनही दिसत होता मधेच ढग आले तरी तळपत होता.

उद्या आम्हाला निवांत या राजधानीच्या गावात भटकायचे होत.
Wanted to explore the town.

शांत झोपायची गरज होती.

पुढची भेट. Reykjavik गावात.

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

Day 6: Explore Reykjavik.

या Iceland मधली नावे उच्चारायला अगदी अवघड. हे राजधानीचे गाव मात्र फारच आनंदी, उत्साही आणि रंगबीरंगी आहे. सगळी कडे परदेशी पाहुणे आरामात हिंडत असतात. इथे इटली सारखी भुरट्या चोरांची भीती नाही.रंगवलेले रस्ते, बाजूला ठिकठिकाणी बसायला जागा,सजवलेली दुकाने, खायच्या जागा, मधेच कुठे बॅण्ड वाजतोय असे सगळे वातावरण छान असते. काम करणारी सगळी माणसे युरोपीयन देशातून आलेली त्यामुळे खाण्याच्या जागांमधे विवीधता होती. जेवणाचे हाल अजिबात झाले नाहित.

सलोनी

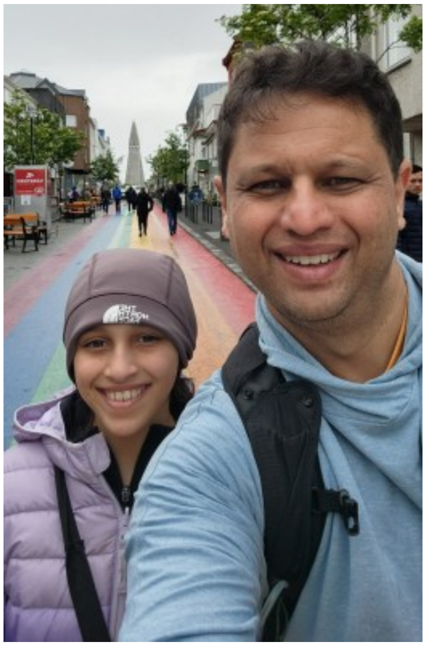

सावनी , मयुरेश

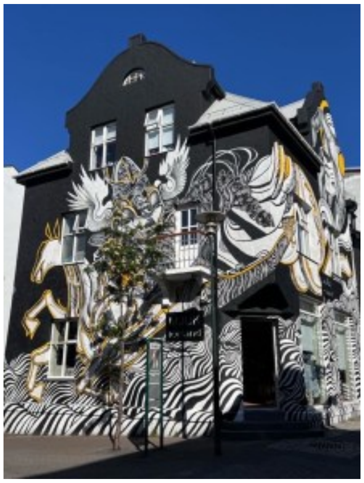

Iceland -कायम लक्षात राहिल अशी ट्रिप.

आम्ही निवांत भटकत होतो. आकर्षक वस्तूंनी सजलेली दुकाने पाहिली. हो नुसती पाहिली window shopping ,पाच मीनीटातच मी वस्तूंच्या किंमती पहाणे सोडले. प्रचंड महाग तसेही घ्यायचे काही नव्हतेच .

नंतर आम्ही इथले चर्च पहायला गेलो.

The "Evangelical- Lutheran church. This is the largest church in Iceland. It towers over the centre of Reykjavík. It is 244 feet tall and houses the largest organ in the country.

चर्चचे वातावरण खूपच प्रसन्न होते. मेणबत्त्या लावलेल्या, क्वायरची प्रॅक्टिस चालू होती. मला पायातले काढल्याशिवाय आत जायला प्रशस्त वाटेना इतके प्रसन्न वातावरण होते.

Church ची उंची लक्षात यायला हा फोटो मस्त आहे. या फोटोकरता आमच्याकडचे मॉडेल अर्शद

चर्चच्या वरती lift ने गेलो की थोड्या थोड्या अंतरावर गोलाकार जागेत झरोके आहेत त्यातून खालचे शहर दिसते. प्रत्येक झरोक्यातून खाली पाहिले तर शहराचा Ariel look बघायला मजा येते.
दिवसभर हिंडून घरी आलो. आज आमचा इथला शेवटचा दिवस होता.आठ दिवस आम्ही नऊजण एकत्र राहिलो,फिरलो. ट्रिपचा मनसोक्त आनंद अनुभवला. अर्शद,कवीता, तीची आई आणि मुलगी झारा. हे कुटुंब व आम्ही .अर्शद सकाळी स्वत:आधी तयार होऊन सगळ्यांकरता ब्रेकफास्ट करायचा, कवीता शेवटी ऊठायची पण खाल्यावर dish washer भरायची हे काही ठरवले नव्हते पण प्रत्येक जण न सांगता मदत करत होते.मयुरेश गाईड होता.ड्रावींगची जवाबदारी मुक्ताने सांभाळली.

कवीताची आई वय 80,कॅालेज मधे प्राध्यापिका होत्या. या वयातही त्या न कुरुकुरता सगळ्यांमधे सहभागी होत होत्या. त्या माझ्या रुम पार्टनर होत्या. त्या दक्षिण भारतातल्या आता एकट्या आहेत मुलीकडे रहातात. आम्हा दोघींच्याही दिमतीला आमची मुलं,नाती अशी एकूण सात जणं होती.

उद्या सगळे आपापल्या घरी परत जाणार त्यामुळे दमलेले आम्ही रात्रीचे जेवण मागवून गप्पात रंगलो.

2 ते 3 दिवस एका घरात (-B & B) असे तीन घरात राहिलो. अतीशय सुरेख, स्वच्छ, आणि सोयीची घरे होती. 4/5 बेडरुम्स , 3/ 4 बाथरुम्स, एकावेळेस 8/10जणं बसू शकतील एवढे डायनिंग टेबल, सुसज्ज स्वैपाक घर, comfortable beds, towels, dish washer,washer,dryer. अशी रहाण्याची सोय आणि खायचे कोणाचे नखरे नव्हते. कोणाचा कोणाला त्रास नाही, वेळेचा बडगा दाखवणारा trip manager नाही. त्यामुळे ट्रिप लक्षात राहिल अशी झाली.

दुसर्या दिवशी मी सकाळी व बाकी मंडळी दुपारच्या विमानाने परत जाणार.

Now I say bye bye Iceland. तरी आठवणी कायम मनात राहतील.

सौ. शैलजा गोगटे
15 जून 25

Pandurang and Manisha Naik

दीपतरंग २०२५

Recipes

भारताबाहेर राहणाऱ्यांसाठी झटपट भाजणीची चकली

साहित्य:

तांदळाचे पीठ - 8 वाट्या

डाळीव - 4 वाट्या

पोहे - 1 पोहे

गरम तेल - 2-3 टेबलस्पून

लाल तिखट - आवडीनुसार

हळद - 1/4 टेबलस्पून

तीळ - 3 टेबलस्पून

ओवा पावडर - 1 टेबलस्पून

जिरे पावडर - 1 टेबलस्पून

चवीनुसार मीठ

गरम पाणी

कृती -

- प्रथम पोहे आणि डाळीव कुरकुरीत होईपर्यंत मंद आचेवर भाजून घ्या. तसेच तांदळाचे पीठ देखील थोडे भाजून घ्या. नंतर एका मोठ्या भांड्यात हे सर्व पीठ एकत्र करून त्यामध्ये लाल तिखट, हळद, तीळ, ओवा आणि चवीनुसार मीठ घाला.
- या मिश्रणात 2 ते 3 चमचे कडकडीत गरम तेल घाला आणि चमच्याने नीट मिसळा.
- हळूहळू गरम पाणी घालून पीठ घट्टसर मळून घ्या. पीठ जास्त सैल किंवा जास्त घट्ट नसावे.
- चकलीच्या साच्याला थोडे तेल लावून घ्या आणि तयार पिठाच्या चकल्या पाडा.
- एका कढईत तेल गरम करा. तेल गरम झाल्यावर चकल्या तेलात टाका आणि मध्यम आचेवर सोनेरी आणि खुसखुशीत होईपर्यंत तळून घ्या. चकल्या तेलात टाकल्यावर लगेच चिकटणार नाहीत याची खात्री करा.
- तळलेल्या चकल्या एका जाळीवर काढून थंड होऊ द्या.

रुपाली साळुंखे

दीपतरंग २०२५

Artworks

Arnav Kirkire

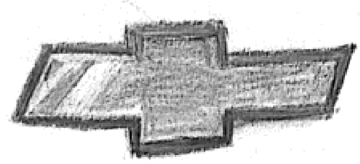

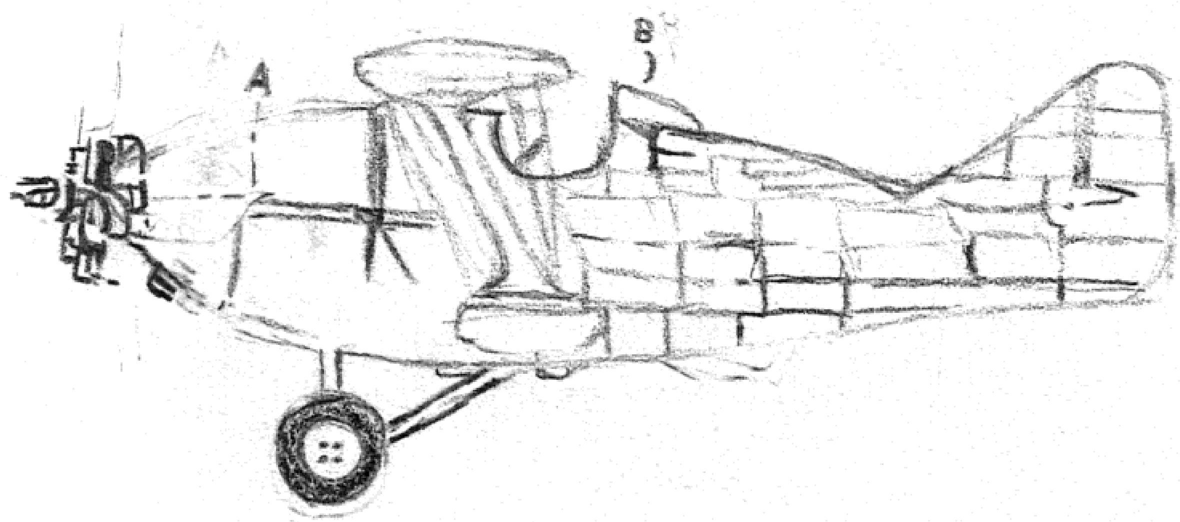

Arnav Kirkire

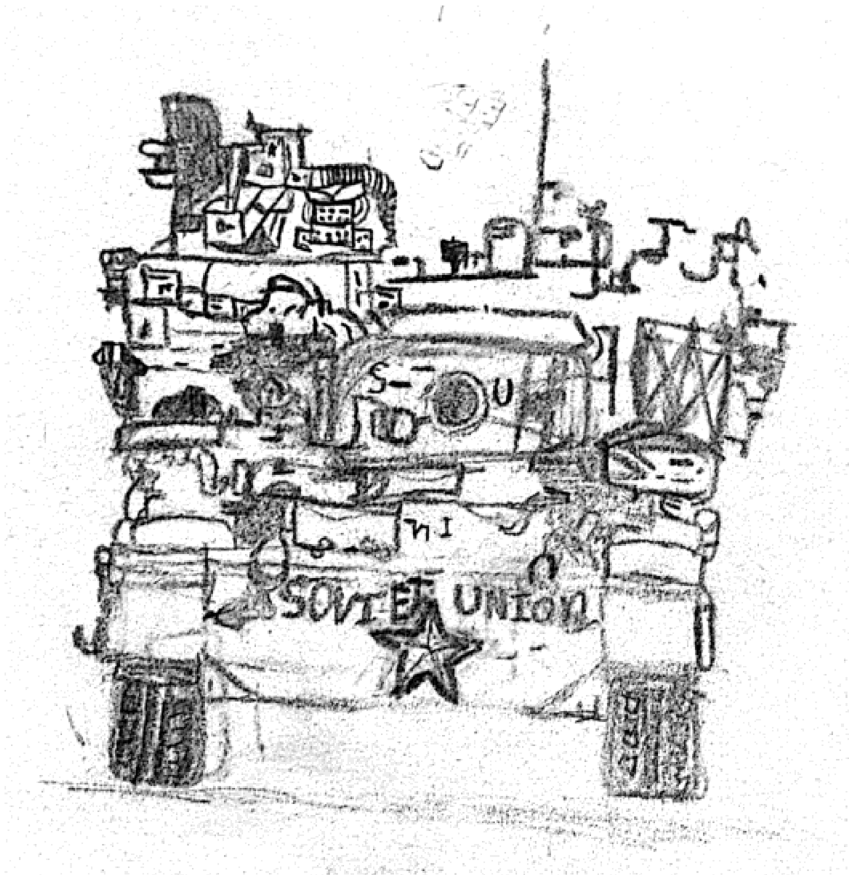

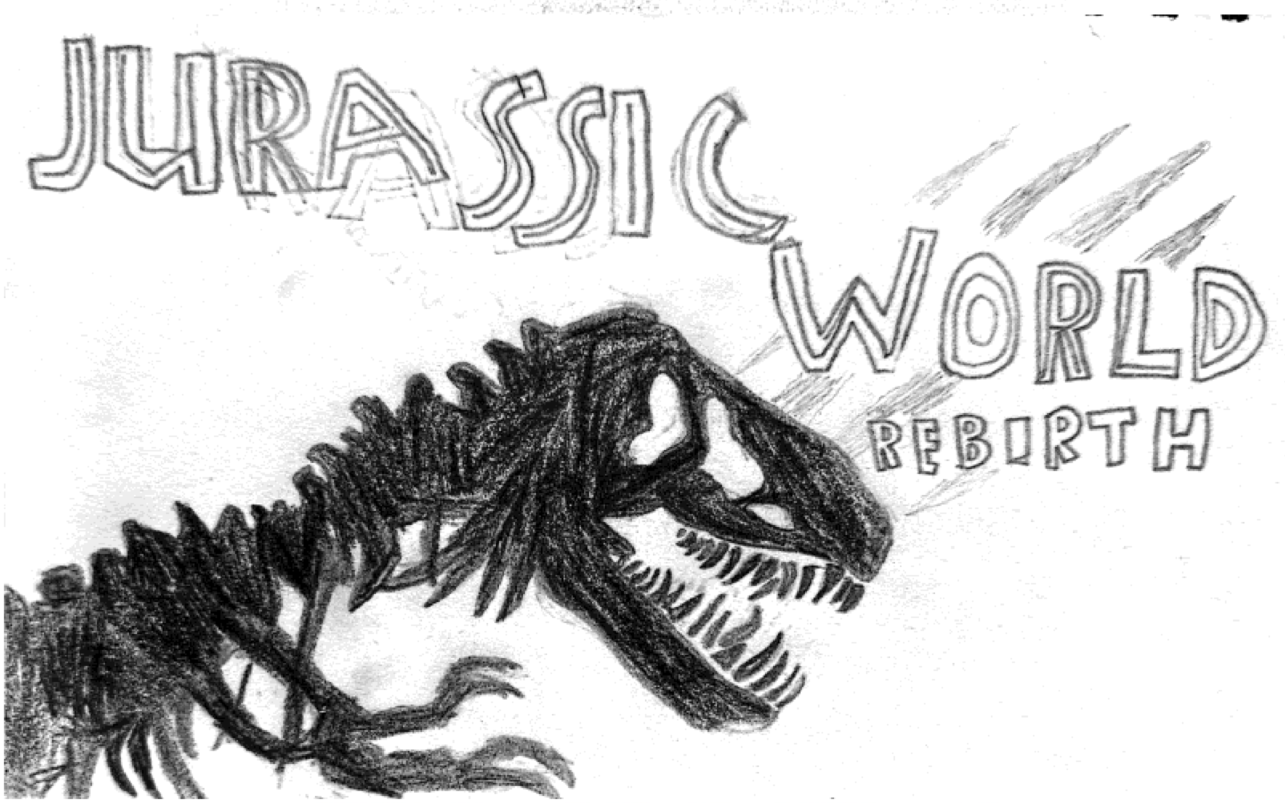

Avni Kirkire

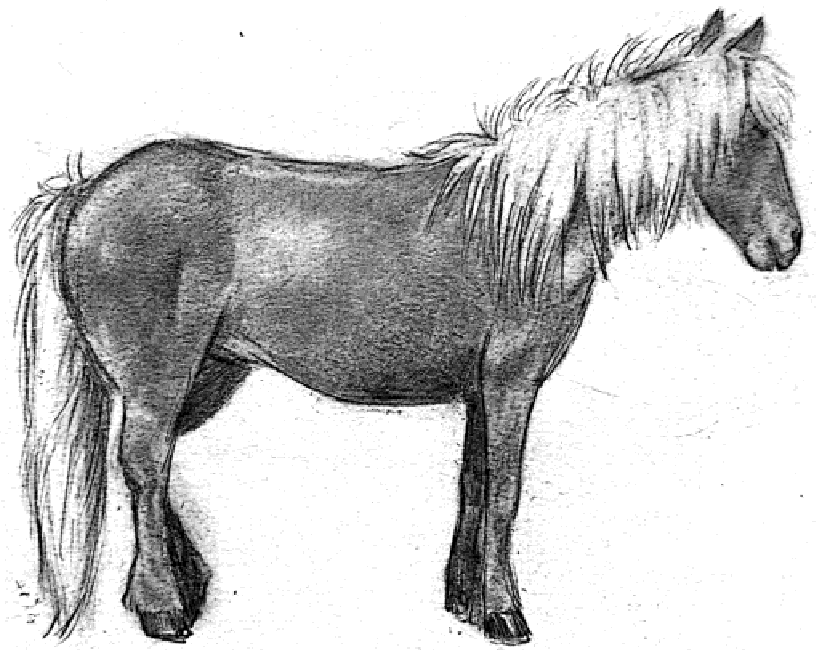

Pritika Naikwade

Arav Khedkar

Arav Khedkar

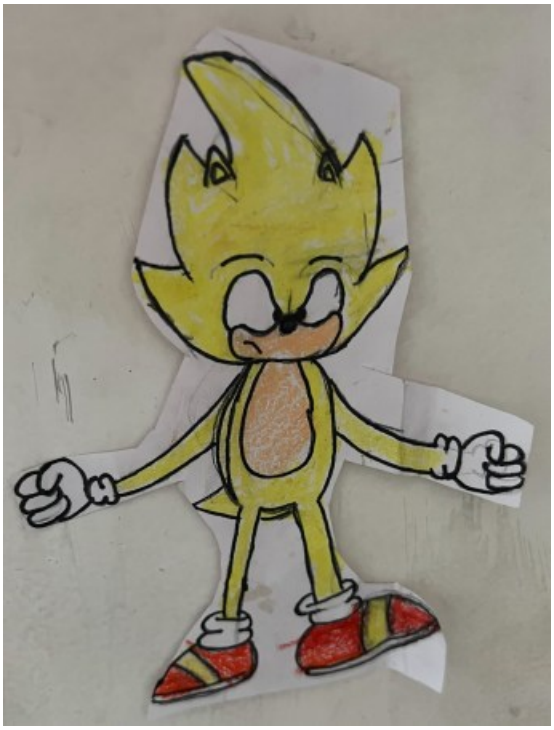

Sharvari Kulkarni

Bhargavi Jumde

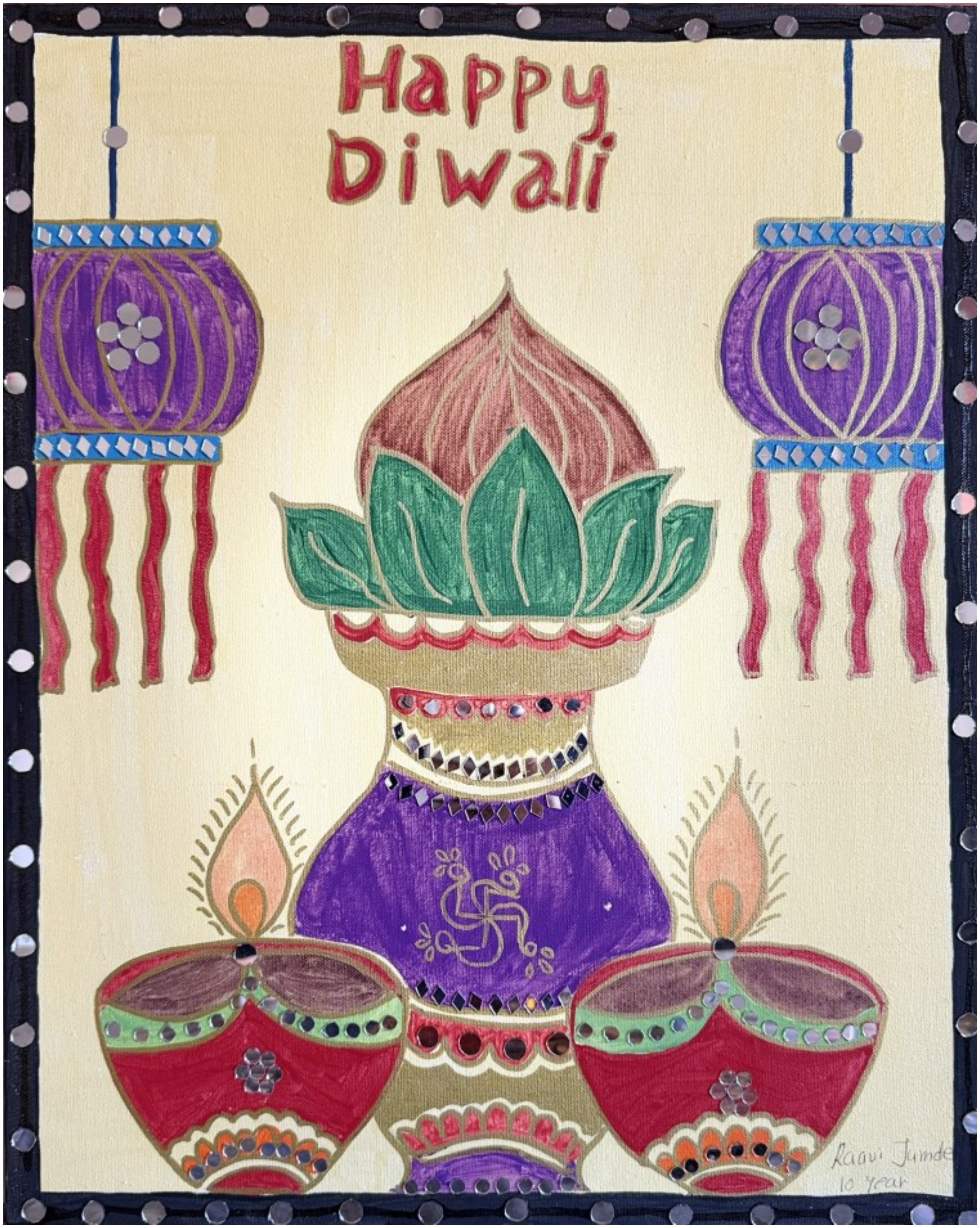

Evannie Soman

Manaswi Bansod

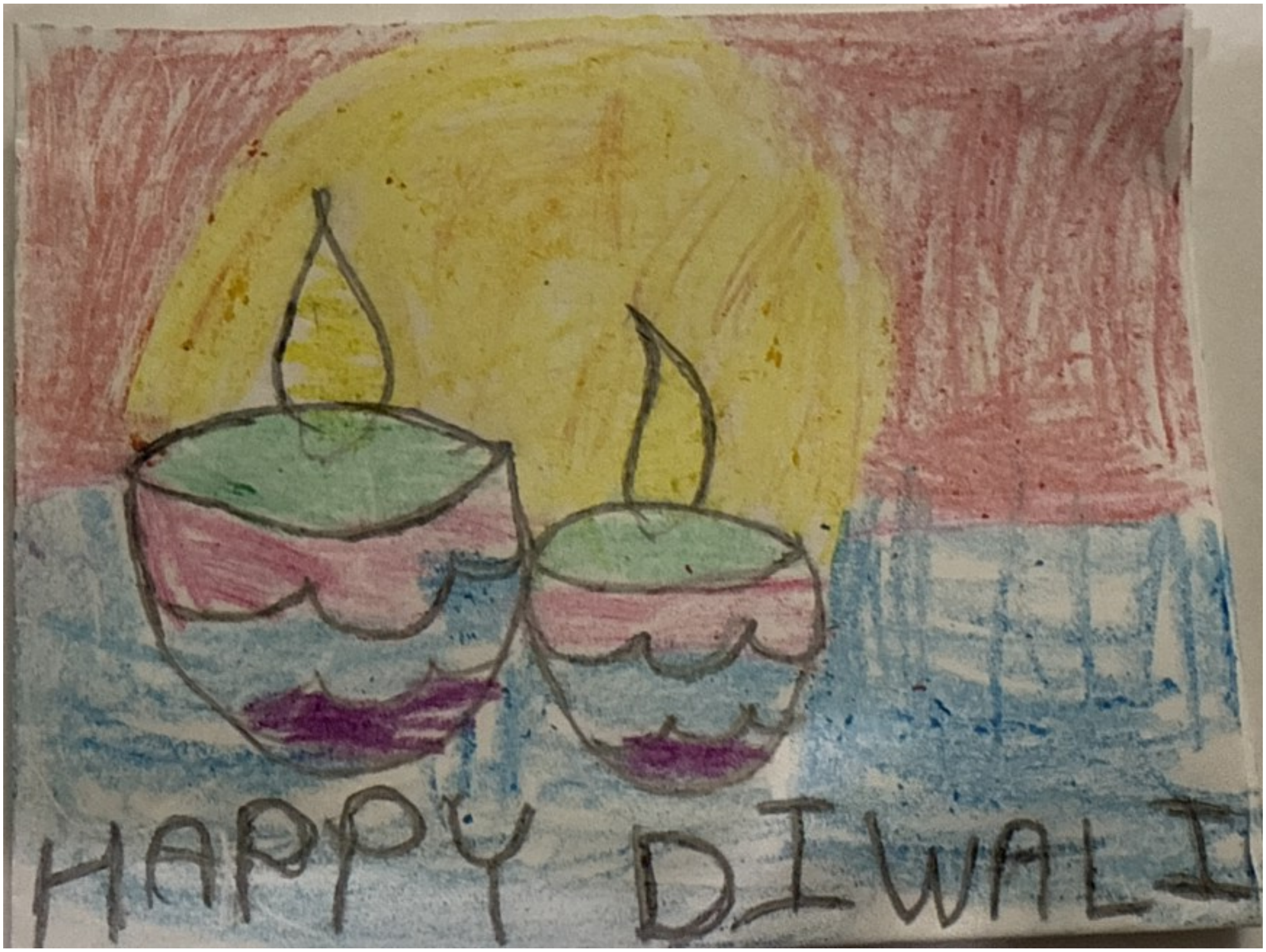

Manaswi Bansod